

Serie nouă
IANUARIE 2011

1

(CXV)

36 pagini

9 lei

AM

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

*Meridian 2010
Festivalul Dinu Lipatti
Festivalul "Ioan D. Chirescu"
Eurovision 2011
Aplauze la "Tănase"
Adio, Dan Ștefănică!*

În imagine:
Marina Voica

Este(e)ticul cotidian?

Liviu DĂNCEANU

Ca să răspund trebuie neapărat să uit că estetica este de multe ori eticul dinafară, iar etica seamănă cu esteticul dinăuntru. Să uit, dar să înțeleg. N-am să pricep însă niciodată de ce pentru nerespectarea legilor nemiloase ale eticii ești pedepsit, în timp ce pentru nesocotirea pașnicei ordini estetice ești achitat *ipso dixit*. În lumea de azi, mai mult ca oricând, esteticul are șanțurile lui de scurgere, unde lăturile sunt deversate tocmai pentru ca cei ce le produc să nu se înece în ele. Eticul, la rândul lui, are suficiente vârtejuri și abisuri pentru ca doritorii să se poată cufunda, punându-și în joc integritatea, așa cum cartoforii își joacă averea. Există un preț plătit de suflet pentru ocuparea corpului, așa cum un locatar plătește chirie pentru casa ce o locuiește. Un preț sinonim cu maladiile somatice. Eticul și esteticul au, se putea altfel?, maladiile lor specifice. Bolile etice însă prezintă un avantaj imens față de bolile estetice: dispar într-o clipită prin împlinirea dorinței care le pricinuieste, căci ele se nasc dintr-o precaritate de ordin moral, social, spiritual. Bolile estetice sunt, de cele mai multe ori, incurabile, cronicizându-se și agonizând, fără a antrena suferința îmbolnăvirii, dar, vai, și speranța vindecării. Se spune că țărani, ca și oamenii de lume, sfârșesc prin a-l disprețui pe omul pe care-l înșeală. Tot așa, în muzica de azi, producțiile tip cacealma îi desconsideră tot mai abitir pe consumatori lor. Iar aceștia din urmă dezvoltă un adevărat cult pentru zăoalele sonore impecabil ambalate și promovate. Așa se face că genurile cele mai savurate – trash-ul, rap-ul și manea-ul – sunt ca niște bancuri fie absurde, fie porcoase spuse pe șleau de către șmecheri (mulți dintre ei, autentici șmenari), care își bat joc copios de cei ce le ascultă. Nu cunosc nimic mai nimicitor decât poantele mânuiri de pehlivanii profesioniști, cei ce torn cu voluptate în zgomotele și paraziții muzicilor lor un acid cu miros pestilențial, care roade atât de bine conștiințele asupra cărora cade, încât le preface în schelete bine spălate și frecate cu peria. Mai sunt și bancurile șarlatanilor amatori. Ele au, dincolo de căptușeala soioasă, un anume tiv dantelat cu care petrecăreții ori, pur și simplu, demoralizații își asezonează ciorovăielile sau, dimpotrivă, tăcerile obligatorii. În orice caz, grosul speciilor de divertisment sunt exersate azi pentru a mărturisi despre morala plăcerii și nu pentru plăcerea de a face morală. Forând la rădăcina plăcerii, muzicanții noștri se îndepărtează de fructele ei. Din exaltare irațională, care rezultă din ceea ce pare a fi demn de alegere, vorba lui Diogene, plăcerea devine, ca la Epictet, nadă a răutății care, pusă înaintea unui suflet lacom, îl atrage lesne în unda pieirii. Actul forării îl presupune și pe cel al escavării. Numai că, în muzica actuală se escavează copios sublimul și se lasă neatins, ba chiar se sporește derizoriul. Estetica tradițională ne spune că sublimul seamănă mereu cu el însuși. Din estetica vieții cotidiene aflăm că derizoriul distribuie pe săturate versatilitate, cameleonism. Sublimul e imun, inalterabil. Derizoriul, în schimb, e mistificabil și contagios. Cum contagioasă este viața muzicii cotidiene – coborâtă din ignoranță și depravare, din meschinărie și idolatrie, și urcând spre tihna căpătuielii și himera puterii. Pentru stoparea pandemiei este, evident, nevoie de măsuri drastice, pliate pe cunoașterea simptomatologiei și pe acroșarea unei scheme de tratament. Indiciile contaminării muzicii actuale cu virusii festei și al momirii sunt: 1) plasarea artei sunetelor sub zodia consumismului; 2) transformarea muzicii dintr-o afacere exclusiv „live”, într-o entitate eminamente reprodusă; 3) poziționarea potențimetrelor mijloacelor de reproducere la limita lor maximă; 4) difuzarea produsului sonor într-o manieră torențială, cu o copleșitoare incontinență la nivelul subconștientului individual și colectiv; 5) expunerea, dar și supunerea opusului muzical la legislația tipică

Photo: Mihai Cosma © 2010

produsului industrial: consumul trebuie să fie năvalnic, eficient; muzica se cade să se învechească repede, așa încât să se creeze necesitatea unui nou produs; 6) universalizarea gustului pentru muzică: toate colectivitățile consumă și agreează același gen de muzică (aproape invariabil, de divertisment); 7) melomanul nu mai palpează ființa muzicii, așa cum făcea, bunăoară, atunci când mângâia el însuși un instrument ori când solmiza cu propriile-i puteri o partitură, ci reduce acum muzica la un simplu obiect de ascultare; actul receptării a devenit astfel din activ, unul pasiv; 8) lumea nu mai percepe opera muzicală în mod autonom, în deplină conștiință, aceasta fiind auzită ca un fundal sonor, ca un comentariu „plezivist” la alte operații domestice; 9) muzica se transformă din cântec și eufonie, în rumoare, frizând umoarea și chiar oroarea; 10)

aventura muzicii se deplasează dinspre centru (locuit de elite sau, în orice caz, de inițiați) către periferie (dominată de spiritul gregar, atavic). Cât despre remedii, vorba aceea: numai de bine. Ce mai poți ameliora atunci când atât organele cât și funcțiile sunt atinse profund de cangrena derizoriului? Nici tratamentul naturist, pur, nepoluant, și nici cel alopat, oricât de intensiv ori șocant ar fi el, nu credem că mai poate stopa proliferarea metastazelor de pe trupul artei sunetelor. Mai ales că peste tot muzica poartă cu ea zvonuri de derizoriu. Zoruri de derizoriu!

DIN SUMAR

Meridian, Zilele SNR-SIMC	3
Corul Academic Radio	4-5
Verdi redivivus	8
Universitaria	9
Balet	11
Pagina corală	14
Érdi Tamás	15
Ansamblul Contemporan	16
De la Cluj la... Paris	17
Punctul pe j... azz	18
Marina Voica	19
Eurovision	20-23
Music-hall	24-25
Muzica pe micul ecran	27
Spectacole de calitate	28-29
Regal coregrafic	32
Adio, Dan Ștefănică!	33

Festivalul Internațional
George Enescu
Ediția a XX-a
București
1-25 septembrie 2011

Organizatorii Simpozionului:

Uniunea Compozitorilor și
Muzicologilor din România

Ministerul Culturii și
Patrimoniului Național

Parteneri:

Academia Română

Institutul Cultural Român

Universitatea Națională
de Muzică București

Academia de Muzică "Gheorghe Dima" Cluj

Universitatea de Arte "George Enescu" Iași

Radio România Cultural

Radio România Muzical

ARTEXIM

Simpozionul Internațional de Muzicologie George Enescu

**București
septembrie 2011**

**Tematica:
*George Enescu -
de la cunoaștere
spre recunoaștere***

Coordonator științific: Mihai Cosma

Consultanți științifici:

Antigona Rădulescu, Valentina Sandu-Dediu,
Grigore Constantinescu, Lavinia Coman, Nicolae Gheorghiuță,
Cristina Andrei

Pentru înscrieri și informații suplimentare:

<http://www.ucmr.org.ro/SIM-GE-2011.html>

simpozion.enescu@gmail.com

021.311.25.45

Festivalul internațional „MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC”, ediția a 6-a

- interviu cu Președintele SNR-SIMC, compozitorul Sorin Lerescu -

G.B. Pentru mai toți muzicienii români din primul deceniu al acestui veac, dar mai cu seamă pentru compozitori, activitatea Secțiunii Naționale Române din cadrul Societății Internaționale de

Sorin Lerescu

Muzică Contemporană a devenit emblematică în referința unui festival care, iată, se derulează fără întrerupere de șase ani. Plasat în luna decembrie, și debutând ca un frate mai mic al festivalului din mai (organizat exclusiv sub patronajul UCMR), MERIDIAN pare să-și fi făcut ucenicia, ajungând la nuanța unui contur propriu. Domnule Sorin Lerescu, în calitate de Președinte al SNR-SIMC și principal coordonator al proiectului numit Festivalul internațional MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC, vă solicit câteva concluzii privitoare la această

ultimă ediție. Mai întâi, care a fost tema generică a complexului de concerte pe care le-ați organizat în perioada 13-18 dec. 2010?

S.L. Având ca generic permanent *Puncte cardinale*, Festivalul Secțiunii române de muzică contemporană a pus un accent deosebit, în această ediție, pe promovarea muzicii românești, în contextul aniversării, în 2010, a 90 de ani de la înființarea Societății Compozitorilor Români. Programul a fost conceput, totodată, și în ideea raportării componistice românești la valorile muzicale din lumea de azi, la ceea ce e nou în domeniul limbajelor și experiențelor muzicale contemporane. Alături de „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi”, cel mai important Festival al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România – în cadrul căreia funcționează și Secțiunea Națională Română a SIMC – Festivalul MERIDIAN a crescut an de an, impunându-se ca unul dintre evenimentele muzicale de referință și de tradiție din peisajul muzical românesc, apreciat totodată și pe plan internațional pentru valoarea programelor sale de concert.

G.B. Ca oricare festival, MERIDIAN constituie înainte de toate prilejul unor întâlniri cu ceea ce este nou în muzica, să-i zicem de rit academic, a timpului nostru. După cum citim în Caietul program, în doar 6 zile au fost concerte cât pentru cel puțin o lună. Care credeți că au fost principalele accente de noutate repertorială și de gen în ediția la care ne referim?

S.L. Ediția a 6-a a inclus pentru prima oară în programul său și un concert simfonic, în sala Filarmonicii „Oltenia” din Craiova, cu lucrări exclusiv românești. Programul Festivalului din decembrie a cuprins concerte camerale, recitaluri, spectacole de expresie coregrafică contemporană, de tip multimedia, într-o paletă largă de stiluri și concepte estetice, caracteristice muzicii de azi. Numărul mare de concerte programate reflectă atât interesul pe care Festivalul nostru l-a suscitât printre muzicieni – compozitori și interpreți deopotrivă – , cât și valoarea artistică în sine a proiectelor sonore propuse publicului din sălile de concert.

G.B. În ce a constat dimensiunea internațională a festivalului, atât pe plan interpretativ, cât și repertorial?

S.L. Au fost prezente la București cu acest prilej importante personalități componistice și interpretative din diferite țări: Ungaria, Marea Britanie, Bulgaria, Franța, Letonia, Israel, Austria. Ce mi s-a părut demn de semnalat, în această ultimă ediție de festival, a fost prezența muzicii românești în programele de concert ale oaspeților noștri străini: saxofonistul francez Daniel Kientzy și Cvartetul „Componensemble” din Budapesta. Opus-urile aparținând compozitorilor din alte țări au reprezentat tipuri dintre cele mai variate de construcție sonoră, în dialog cu ceea ce aș numi expresivitatea și profunzimea ideilor estetice din muzica

românească de azi.

G.B. Prezențele interpretative românești în genurile muzicii moderne au deja o anume notorietate în breasla noastră. În acest sens putem spune că ne bucurăm de tălmăcirile unor soliști și ansambluri devenite clasice, prin consecvența și profesionalismul lor: Ars Nova, Archaeus, Traiect, Profil, Trio Contraste, devotioModerna, Florilegium, Clarino, Inter-Art și binecunoscutul pentru noi saxofonist francez Daniel Kientzy sau violista Cornelia Petroiu, întră în această categorie. S-au lansat și nume noi în MERIDIAN?

S.L. Au apărut, într-adevăr, pe afișul Festivalului MERIDIAN din acest an și nume noi în zona interpretării muzicii contemporane: grupul „ArtDetox”, condus de Irinel Anghel, ansamblul „Opus.art”, condus de Cătălin Crețu, grupul „SeduCânt”, condus de Diana Rotaru și tineri dirijori: Bogdan Vodă, Alexandru Solonaru, Veronica Anghelescu.

G.B. Din fericire, Radio România s-a dovedit un partener fidel și de această dată. Astfel, mai toate concertele au fost înregistrate, putând fi teaurizate în documentația festivalului MERIDIAN. Ce ecouri aveți însă din partea publicului, există anumite așteptări, entuziasme sau decepții care v-au fost semnalate?

S.L. Apreciez și noi parteneriatul de tradiție cu Radio România. Așteptările noastre sunt mari de fiecare dată, când vine vorba de ecoul la public și în mass media al Festivalului MERIDIAN. Suntem de aceea mereu în căutarea unor formule organizatorice adecvate, în care valoarea programelor de concert să poată să fie cunoscută și mediatizată și, în ultimă instanță, să reușim să atragem în sălile de concert un public numeros și atent la tot ceea ce înseamnă autentică expresie artistică și mod de exprimare în muzica contemporană. Am constatat că se bucură de interes în rândul publicului spectacolele experimentale de muzică contemporană, în care plasticitatea gestului coregrafic se aliază cu neconvenționalismul abordărilor scenice sau cu proiecții video, muzica „trecând rampa” într-un context expresiv atrăgător pentru public.

G.B. Din câte cunosc, aceeași echipă a Comitetului executiv SNR-SIMC, organizație al cărei președinte sunteți de câțiva ani buni, își va asuma și proiectul următoarei ediții, a 7-a. Ce vă doriți în mod special să realizați cu acest prilej?

S.L. Direcția artistică a Festivalului este asigurată de către Comitetul Executiv al SNR-SIMC, din care fac parte și colegii mei: Doina Rotaru, Carmen Cărneci, Dan Dediu, George Balint. Sperăm să avem asigurată, în primul rând, susținerea financiară care să ne permită să organizăm un eveniment muzical de asemenea anvergură. Ideea de continuitate – în sensul dezvoltării acestui amplu și prestigios proiect muzical, care este Festivalul internațional „MERIDIAN, Zilele SNR-SIMC” – mi se pare extrem de importantă, indiferent de dificultățile care pot apărea la un moment dat. Succesul ediției din acest an, cea mai amplă de până acum, cu deschidere și spre alte centre muzicale din țară, ne încurajează să continuăm pe acest drum.

Interviu de **George BALINT**

Anunț

Biroul secției de Muzicologie a UCMR vă reamintește că în cadrul celei de-a XX-a ediții a Festivalului Internațional „George Enescu” va avea loc, ca de obicei, un Simpozion Internațional de Muzicologie. Evenimentul este deschis tuturor celor interesați, români sau străini și se va derula sub genericul „George Enescu – De la cunoaștere spre recunoaștere”. Așa cum se știe, organizarea Simpozionului, ca și la toate edițiile anterioare, revine UCMR, prin Biroul Secției de Muzicologie, coordonatorul științific al manifestării fiind prof.univ.dr. Mihai Cosma.

Transmitem și pe această cale o invitație deschisă către toți cei interesați să se înscrie la Simpozion, care pot trimite deocamdată intenția de participare și tema aleasă. Detalii privind procedurile de înscriere se pot găsi pe site-ul UCMR, la rubrica Simpozionul Internațional „George Enescu” (<http://www.ucmr.org.ro/SIM-GE-2011.html>).

Precizăm că informația postată pe site-ul Muzeului Național „George Enescu” (http://www.georgeenescu.ro/articol_1540_Simpozionul-international-de-muzicologie-_pg_0.htm), potrivit căreia această instituție organizează Simpozionul și primește înscrieri, iar dna Laura Manolache ar fi coordonatorul științific al acestuia, este falsă.

Arc peste timp ...

Elena Agapia ROTĂRESCU

La 2 noiembrie 2010 s-au împlinit 90 de ani de când un grup de 14 compozitori români, alături de George Enescu – *ce consfințise telegrafic, aflându-se într-un turneu concertistic în centre europene* – așa cum arată muzicologul Octavian L. Cosma, au pus bazele Societății Compozitorilor Români (S.C.R.), instituție ce a avut un rol determinant în destinul și afirmarea creației naționale.

Peste timp... în noiembrie 2010 - an aniversar pentru Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Aula Palatului Cantacuzino a găzduit un recital dedicat muzicii românești. Protagonisti, violonista Ana Maria Lungu de origine română, stabilită în Germania și pianistul german Cristoph Weinhart.

Ana Maria Lungu a început studiul vioarei de la vârsta de 6 ani, cu tatăl său, continuând să se perfecționeze cu Ion Voicu, Julia Rampf, George Moradian, Conrad von der Goltz, absolvind în anul 2009 cu „Diploma de Concert” Universitatea de Muzică din Würzburg.

Partenerul său, Christoph Weinhart, cu o complexă pregătire muzicală, a studiat alături de pian și compoziția, lucrările sale fiind difuzate de către posturile de radio BR, SWR, ARD.

Din programul de sală aflăm că cei doi interpreți abordează „un repertoriu larg cu specializare pe folclorul românesc și est-european”, recent incluzând o nouă piesă aparținând compozitorului Uliu Vlad.

În prima lucrare abordată, *Sonatina pentru vioară și pian* de Paul Constantinescu (elaborată în anul 1933 și dedicată maestrului său, Mihail Jora), Ana Maria Lungu intuește subtilitățile melosului și dansului popular în toată prospețimea sa, precum și resursele expresive modale ce răzbat din *Andante*-le părții mediane.

Cea de a doua, *unică în opera enesciană și unică în literatura mondială*, după cum afirmă compozitorul Pascal Benteoiu în *Capodopere enesciene, Sonata pentru vioară și pian nr.3 în caracter popular românesc*, în la minor, elaborată de G. Enescu în anul 1926, solicită interpreților abordarea unei

modalități lăutărești de pronunțată dificultate tehnică și expresivă pe care partitura le ridică neîncetat.

Cei doi protagoniști – familiarizați în abordarea folclorului – au intuit liniile de forță ale lucrării, pianul imitând sonorități aparținând țambalului sau cobzei, iar violina umorul sugubăț, popular.

Nostalgia locurilor natale o dezvăluie și interpretarea celebrei „Ciocârliei”, bis oferit de Ana Maria Lungu și Christoph Weinhart, mărturie a modalităților de asimilare și abordare a dificultăților tehnice specifice intonației populare românești.

Corul Academic Radio, din perspectiva Centenarului

O importantă tradiție corală marchează viața muzicală românească, ceea ce ne îngăduie stabilirea ierarhiilor valorice în domeniul creației și interpretării. Corul Academic Radio deține, de multe decenii, pe ambele orizonturi, înțâietatea în timp și calitate. Permanentă promovare a repertoriului național, modul în care partitura românească prinde viață, devine un exemplu pentru întreaga țară și nu numai. Cu atât mai mult vorbim despre valoare, cu cât galeria maeștrilor care au condus mulți ani ansamblul coral spre performanță – printre numele de rezonanță aflându-se D.D.Botez și

Aurel Grigoraș - oglindește și adevărul idealurilor culturii noastre. De aici, drumul ne conduce la muzica din

ce se află din ce în ce mai aproape. Maestrului Dan Mihai Goia și fiecărui artist din Corul Academic Radio le dorim

literatura universală, de multe ori pentru prima dată prezentă cu capodopere în producțiile Corului Academic Radio, fără nici un efort de realizare, nici în concerte, nici în antologiile discografice. Orchestra de glasuri a Corului Academic, plasată între orgă și ansamblul simfonic, reprezintă întreita împlinire pe care cele șapte decenii de existență, din perspectiva Centenarului,

ca floarea recunoștinței noastre, pentru bucuria ce ne-au dăruit-o adesea, să le lumineze viața.

Unind semnificația aniversară cu bucuria sărbătorilor Crăciunului, recitalul Corului academic ne-a oferit o splendidă panoramă componistică amero-latină, reprezentând superb semnificația momentului, sub arcada „Zilei internaționale a cântului coral”.

Sărbători corale

Cleopatra DAVID

Aniversare, Crăciun, muzică sud-americană, entuziasm, culoare, sunt câteva dintre lucrurile care rămân în minte după concertul Corului Academic Radio din seara zilei de 9 decembrie 2010. După ce Corul Filarmonicii a sărbătorit 60 de ani de la înființare, era rândul mai bătrânului ansamblu să-și răsplătească publicul la cei 70 de ani împliniți. Făcând parte din seria de evenimente programate cu ocazia Zilei Internaționale a Cântului Coral, concertul a fost contrapunctat de lansarea în foyerul sălii de concerte a CD-ului cu Oratoriul bizantin de Crăciun „Nașterea Domnului” de Paul Constantinescu, editat de Casa Radio, eveniment la care, în afara protagoniștilor (Dirijorii Horia Andreescu și Dan Mihai Goia, cvartetul solistic alcătuit din soprana Sanda Șandru, mezzo soprana Claudia Codreanu, tenorul Ionel Voineag și basul Pompei Hărășteanu) a luat cuvântul muzicologul Valentina Sandu Dediu.

Revenind la scenă, aș putea spune că alegerea muzicii sud-americane pentru un astfel de eveniment a fost un lucru inedit, programul conținând, pe lângă *Misa Criolla* și *Navidad Nuestra* de Ariel Ramirez, lucrări ale unor compozitori quasi-necunoscuți: Oscar Luis Santos Basso, Adrian Cuello Piraquibis, David Nino, Emilio Murillo. Acompaniamentul a fost realizat de Dan Teodorescu și Constantin Aolăriți (percuție), Dragoș Șerbănescu (contrabas) și Carmen Săndulescu (pian), cărora li s-au alăturat câțiva membri ai corului, aceștia având posibilitatea de a-și arăta talentele „ascunse”: Angi Tănase – acordeon, Liviu Ofițeru – vioară, block-flöte, Adrian Ilie – vioară, Aurel Frangulea – chitară, Petre Fântătescu – chitară. Pentru susținerea părților solistice, au fost invitați artiștii sud-americani stabiliți în România - Vladimir Pesantez (Ecuador) și Hector Lopez (Mexic) – dar și doi membri ai corului: tenorul Nicolae Simonov, prezent din ce în ce mai des ca solist în concerte vocal simfonice, și baritonul Cornel Popușoi.

Așadar, o sărbătoare în familie, fără prezența vreuneia din cele două orchestre ale Radioului, fără un repertoriu pretențios, dar interpretat cu bucurie, cu un dirijor entuziast și dedicat. Binevenită a fost pata de culoare adusă de soliștii sud – americani, Hector Lopez - solist al operei din București - strălucind în *Misa Criolla*. Am remarcat prestația

lui Aurel Frangulea în ipostaza de chitarist, artistul făcând față cu brio cerințelor partituri.

Felicitările, elogiile și diplomele onorifice din partea Asociației Naționale Corale din România au fost aduse de către președintele acesteia, dirijorul Voicu Enăchescu, alături de cele oferite de Orchestrele și Corurile Radio.

Deși atât scopul creării, cât și activitatea curentă ale Corului Academic Radio o reprezintă concertele vocal-simfonice, ansamblul a avut de-a lungul celor șapte decenii, alături de Corul Național de Cameră *Madrigal*, o contribuție importantă în promovarea muzicii românești, atât prin activitatea scenică, dar și prin multele înregistrări realizate. Multe prime audiții și-au găsit astfel drumul către public în interpretarea Corului Radio. Evoluând sub conducerea dirijorilor Dumitru D. Botez, Gheorghe Danga, Dumitru D. Stancu, Constantin Petrovici, Emanuel Elenescu, Alexandru Sumski, Carol Litvin, Aurel Grigoraș și Dan Mihai Goia,

Dan Mihai Goia

distinsul ansamblu a realizat turnee în Italia, Bulgaria, Grecia, Cipru, Spania și Israel, iar repertoriul variat cuprinde atât lucrări vocal-simfonice, cât și madrigale, poeme, balade și miniaturi.

Meritând mai multă amploare, atenție și considerație, concertul Corului Academic Radio a fost un reușit exercițiu de adaptare, o adiere proaspătă, o ieșire din zona convenționalului, iar reacția publicului nu putea fi mai îmbucurătoare, cu toții dorind să vedem în următoarele decenii ce poate să ofere sărbătoritul. La multe succese!

Concepția programului propus ansamblului și melomanilor de către Dan Mihai Goia a cuprins în prima parte o salbă de miniaturi legate de lumea sărbătorilor hibernale, printre care amintim Oscar Luis Santos Basso – „*El Nino entre los bueyes*”; Adrian Cuello Piraquibis – „*Los campanilleros*”; David Nino – „*Cantad a Dios*”; Emilio Murillo – „*La cabana*”; Ariel Ramirez – „*Navidad Nuestra*” (Soliști: Vladimir Pesantez, Ecuador, Nicolae Simonov, Cornel Popușoi și Sergiu Stână), Colind spaniol – „*A la Nanita Nana*”; Jorge Moreira – „*Nasceu*”; Hermes Coelho – „*Faz-me Ouvrir Bem de Manha Aleluia*”. Am descoperit astfel o anume atmosferă caracteristică

ritmurilor și melosului Sud-American, pe care ansamblul coral a reconstituit-o cu expresivitate și o anumită implicare tonifiantă, rafinat prelucrată dirijoral în variante regionale. Prin simetrie, în partea a doua a concertului s-a reluat o lucrare amplă, lansată cu multă vreme în urmă și de către Corul Național de cameră „*Madrigal*” dirijat de Marin Constantin – *Missa Criolla* (Soliști: Hector Lopez, Mexic, și Cornel Popușoi) de Ariel Ramirez. Captivantă îmbinare de model cultic latin și muzică amero-latină, invocația divinității se adresează pe calea sentimentului iubirii, sensibilă articulare în care tradițiile religioase și mistica străveche se întâlnesc. Ecourile ritmurilor pâlpâie,

vocea devine glas al inimii, nicicând mai expresiv intonată, în compania coralistilor, de către tenorul mexican Hector Lopez, în această ambianță cu variate culori timbrale și nuanțe armonice. Poate a fost neobișnuită această aniversare în care s-au ocolit repertoriile consacrate, preferându-se demonstrația de vitală tinerețe a muzicienilor. Dar, a nu limita caracteristica de „academic”, a înțelege ceea ce reprezintă un ansamblu care poate aborda orice repertoriu la standardele performanței profesionale este, fără îndoială, o dovadă de cunoaștere și stabilitate artistică, sub gestul inspirat al dirijorului Dan Mihai Goia. **Grigore CONSTANTINESCU**

Marta Paladi

Ecaterina STAN

Marta Paladi este una dintre cele mai reprezentative profesoare de pian al sistemului preuniversitar. Doamna este dascăl de peste 55 de ani, din clasa domniei sale au pornit pe calea muzicii pianiști cu cariere semnificative, nume mari, cu rezonanță, mulți dintre ei având cariere importante și ca profesori. Marta Paladi este un om dintre cei rari, cu un discernământ didactic ce poate fi caracterizat doar prin superlative, constantă în rezultate, plină de harul de a potența cât se poate de mult pe toți cei pe care îi îndrumă. Este definitiv prinsă în dulcea capcană a intelectualului adevărat, speță din ce în ce mai rară și cu atât mai mult de neprețuit.

În seara de 11 ianuarie 2011, la Ateneul Român, Doamna Marta Paladi a

fost sărbătorită cu ocazia împlinirii unei vârste semnificative, pe care o poartă cu distincție și tinerețe spirituală de rasă.

Au complotat pentru acest festival al recunoștinței și prețuirii atât familia: Ani Paladi, nora, profesoară de violoncel și directoare a Școlii generale de muzică "Iosif Sava" din București, nepoata, Alexandra Paladi, violonistă, soțul, Maestrul Radu Paladi, compozitor dintre cei mai remarcabili ai școlii românești contemporane, cât și discipolii din diferitele generații: Viniciu Moroianu, Valentina Sandu-Dediu, Alexandra Brucher, Mihai Măniceanu. Pe scena Ateneului au pășit și extraordinarul tânăr violoncelist Andrei Ioniță, elev al lui Ani Paladi, copil de suflet al familiei Paladi, precum și corul "Danielescu" din Ploiești, condus de Valentin Gruescu.

Programul a fost conceput în funcție de "slăbiciunile" muzicale ale Doamnei. Acesta are o deosebită atracție către Constantin Silvestri, Franz Schubert, Robert Schumann, Johannes Brahms, Orlando di Lasso și evident Radu Paladi,

atracție motivată și prin lucrările de muzicologie pe care le-a semnat de-a lungul anilor. Sala splendidă a Ateneului a fost plină de prietenii Doamnei, care i-au dăruit aplauze și flori, așa cum se cuvine într-un astfel de moment. Dar mai cu seamă, Doamna Marta Paladi a primit atât de rara floare a recunoștinței! Seara ce i-a fost dedicată a adus în ochii multora dintre noi și a sărbătoritei, lacrimi ale beatitudinii!

La mulți-mulți ani cu sănătate, iubită Doamnă Marta Paladi!

Grigore Leșe, colindător

Constanța CRISTESCU

Programul "CRĂCIUN ÎN BUCOVINA-2010" a debutat la Suceava în ajunul praznicului Moșului Nicolae, printr-o pleiadă de manifestări culturale, ce au vizat crearea ambianței specifice pregătirii sărbătorilor de iarnă – Crăciunul și Anul Nou. Între acestea a fost și un concert extraordinar de colinde, ce a avut loc la Biserica romano-catolică "Sfântul Ioan Nepomuk" și l-a avut, în calitate de colindător tradițional, pe legendarul rapsod Grigore Leșe.

Coborător dintr-o lume a înțelepciunii populare și a unei tradiții muzicale inconfundabile stilistic, Grigore Leșe, un muzician dotat cu o voce inconfundabilă și cu inteligență emergentă, și-a cultivat darul nativ al horitului - talantul primit de la Dumnezeu - și l-a înmulțit în forme de cultură elevată cu știință și înțelepciune, dar și cu un patriotism veritabil, neostentativ, exprimat prin arta cântului. "Eu mă simt patriot când cânt doina" – mărturisea recent Grigore Leșe.

Cu siguranță că fiecare manifestare artistică în care Grigore Leșe își aduce aportul este un act de patriotism firesc și un act de autodefinire permanentă. Concertul de colinde oferit sucevenilor de Grigore Leșe și ceata lui de colindători din Râșca a fost, în același timp, o prestație artistică de excepție și o lecție exemplară de cultură și de patriotism.

Alungând carele TV pentru a nu conturba intimitatea comunicării în actul de inițiere ritualică desfășurat într-un cadru sacru – biserica -, Grigore Leșe și ceata de colindători din Râșca au reconstituit un ritual de colindat ardelenesc specific Țării Făgărașului, completat și adâncit cu amintiri din practica personală a colindatului în satul maramureșean de baștină. A demonstrat astfel, prin intermediul repertoriului selectat, complexitatea conotațiilor simbolice și ritualice ale colindatului tradițional românesc și capacitatea lui de conservare a unei multiculturalități multimilenare. Aceasta pentru că prestația artistică a fost însoțită de tâlcuirea conținutului ritualic și simbolic al colindelor.

În deschiderea concertului, distinsul muzician și dascăl universitar a afirmat: "**Vin aici să vă vorbesc despre colindă că nu știți colinda.**" Este un adevăr incontestabil, deoarece tradiția colindatului bucovinean, atestată documentar deja în secolul al XVII-lea, s-a diluat în asemenea măsură, încât colindatul se reduce actualmente la câteva cântece de stea și cântece de Crăciun propagate prin biserică și la șlagăre mediatizate, ce substituie colindele propriu-zise pierdute din patrimonial cultural, denaturând și sărăcind conținutul semantic al colindatului ritual de Crăciun.

Programul de colinde a etalat frumusețea graiurilor ardelenesc și maramureșean, cu particularitățile lingvistice adiționale rezultate

din sincretismul textului cu melodia și cu limbajul metaforic specific. **Corinda leului, Corinda de fecior, Corinda despre Meșterul Manole, Corinda cerbului, Corinda fetei, Corinda junilor, Corinda gazdei, Colo jos în prundurele, Corinda de cătane** s-au derulat rând pe rând în interpretarea antifonică pe "strane", familiarizându-ne cu diversitatea problematicii abordată în ritualul tradițional al colindatului. Acestora li s-au adăugat cântece despre Mântuitor și despre Răstignire precum **Preamblă-se Maria, Colinda**

lui Hristos și Lâng-o piatră lehovată. Aceasta din urmă a fost interpretată de Maestru într-o formulă antifonică inedită – solo și fluiet – vestind, într-o versiune apocrifă, nașterea Fiului din piatră. Cu această ocazie, Grigore Leșe a remarcat faptul că actualmente "confundăm colinda cu cântecul de stea și cu tot felul de alte cântece".

Bogăția repertorială și tematică a colindatului în tradiția românească a fost ilustrată și de câteva **colinde pastorale**, între care menționez **Trei păcurări** în versiunea "Fetei de maior", **Este-un câmpuț lung și latu și Mariana o picatu**. Colinda de gazdă **Și noi ne-am plecat** specifică importanța și semnificația darului ritual de belșug – colacii și merele. A urmat colinda Zorilor care se interpretează de bătrâni la finele colindatului, **Scoală, scoală, domn cel bun**, urmată și "de una trasă la fluiet", căci "dacă nu colindă și bătrânii, colinda nu este împlinită".

În final, toți colindătorii, așezați cu fața către altar, au cântat colinda de alungare a morții **O moarte ce ți-aș plăti**, antrenând toată suflarea în interpretarea refrenului **Viță verde iadăra**. Priceasna **Ridicat-am ochii mei la ceruri** și bătaia toacei au împlinit colindatul printr-un moment de rugăciune. Nu a fost singurul, căci unele colinde au conținut și invocații-rugăciune, într-o expresie a credințelor arhaice conservate în texte prin simboluri și mit.

Colinda de plecare **Busuioc verde pe mas' / Rămâi gazdă sănătoas'** a încheiat în mod minunat, într-o atmosferă luminoasă, senină, de comuniune spirituală, seara de inițiere artistică și etnologică în tradiția colindatului românesc de Crăciun oferită sucevenilor de Maestrul Grigore Leșe.

Diversitatea tematică a repertoriului de colindat prezentat a ilustrat complexitatea semantică a ritualului colindatului, ce vizează sacralizarea înnoirii, a nașterii și renașterii cosmice și spirituale. Concluzia formulată de însuși maestrul Leșe, este aceasta: "colinda are un caracter războinic, nicidecum liric", fiind interpretată în justo silabic, antifonic, sacadat, doar de bărbați. Colinda face parte dintr-un ritual cosmic de trecere cu o vechime multimilenară, marcat puternic de sacralitate. Colinda lui Grigore Leșe și ceata lui de colindători din Râșca a fost pentru suceveni un neprețuit dar de Moș Nicolae.

Un nou pod muzical peste Prut

Sebastian CRĂCIUN

În Republica Moldova, în organizarea Institutului Cultural Român, cu ocazia Zilei Naționale a României au avut loc la sfârșitul lunii noiembrie multe manifestări. După succese importante obținute pe scene de dincolo de Prut de Ducu Bertzi, Tudor Gheorghe și Gheorghe Zamfir, pe 26 noiembrie a fost oferit primul cadou iubitorilor muzicii clasice. Orchestra Filarmonicii Naționale "Serghei Lunchevici", dirijată de Mihail Agafița-șef de orchestră format la București, a avut doi oaspeți de seamă, doi soliști cu cariere importante: soprana Leontina Văduva și violoncelistul Anton Niculescu. În program au figurat opusuri de George Enescu, Constantin Silvestri, Camille Saint Saëns, Ruggero Leoncavallo, Pietro Mascagni, Piotr Ilici Ceaikovski.

După ce în deschidere m-a surprins neplăcut varianta interpretativă a celebrei *Rapsodii enesciene cu nr. 2*, în care dezechilibrele orchestrale au dominat iar execuția multor solo-uri a lăsat de dorit, am putut asculta apoi un muzician excepțional, care a reușit o versiune interesantă a *Concertului* de Saint Saëns. Anton Niculescu este un violoncelist de mare valoare, cu o tehnică impecabilă și cu o calitate a sunetului impresionantă. Cel mai așteptat moment al concertului a fost apariția, pentru prima dată în fața melomanilor moldoveni, a celei care a evoluat cu succes pe scene importante din întreaga lume – Leontina Văduva. Foarte frumoasă a fost realizarea interpretativă a versiunii orchestrale a celor 7 cântece pe versuri de Clement Marot de George Enescu: expresivitate, alegerea simplității, dicție perfectă, construcție logică a fiecărei fraze. Apoi Leontina Văduva a interpretat două arii din *Paiațe* și *Evgheni Oneghin*. S-a văzut experiența dobândită de-a lungul întregii cariere. Nu se mai află în forma de odinioară, dar a mascat cu

elegantă momentele dificile, a relaționat jovial cu publicul, iar acesta a ovaționat-o și a obligat-o să ofere trei bisuri: Aria *Anei* din opereta *Ana Lugoiana* de Filaret Barbu, *Seguidilla* din Opera Carmen – după părerea mea o alegere neinspirată și "Eu mă duc, codrul rămâne".

Pe 30 noiembrie, Sala cu orgă din Chișinău s-a dovedit a fi neîncăpătoare la ultimul concert organizat cu ocazia Zilei României. Mulți melomani au urmărit concertul în picioare. În fața acestui public numeros și cald a evoluat Orchestra Simfonică Europeană, un ansamblu alcătuit din Orchestra Națională de Coarde a Republicii Moldova și un grup de suflători și percuționiști de la Filarmonicile din Timișoara și Cluj.

În deschidere am putut asculta o versiune foarte bună a *Rapsodiei I* de Enescu, în care dirijorul Cristian Florea a reușit o relaționare specială cu ansamblul, care a dus la construcții interesante de o mare varietate coloristică. Apoi solista *Concertului pentru vioară și orchestră* de Brahms a fost Maria Florea, o violonistă foarte tânără, cu sunet frumos, care încă nu are forța de a transmite, de a crea acea relație specială între muzică și public. Cel mai important moment a fost în partea a doua, când a răsunat pentru prima dată

dincolo de Prut, *Simfonia I* de George Enescu. A fost o interpretare de referință, plină de forță, omogenitate, cu reliefări tematice interesante și cu jocuri inspirate de nuanțe. Publicul entuziat i-a obligat pe muzicieni să biseze partea a treia a acestei creații enesciene. A fost una dintre acele interpretări inspirate care demonstrează că muzica lui Enescu este abordabilă, asimilabilă și de care în timp te poți îndrăgosti.

Leontina Văduva

De la swing la bossa nova...

...a fost titlul prezent pe afișele Filarmonicii „George Enescu” marți, 30 octombrie a.c., aducând în prim plan un gen mai puțin convențional – jazz-ul și muzica dansantă de origine sud-americană.

Intrând în Sala Mică a Ateneului, am fost întâmpinați de vocea Irinei Sârbu, naturală și nepretențios „înzorzonată”, originală tocmai prin simplitate. Clarinetul deja celebru al lui Alin Constanțiu se transforma uneori într-o a doua voce, completând peisajul creat de pianistul Puiu Pascu, împreună cu Ciprian Parghel la bas și cu Tudor Parghel la tobe.

În cadru au intrat, alternativ, swing-uri și bossa nove – inclusiv o piesă românească de gen – creând o imagine complexă (datorită diversității tematice și implicit a trăirilor), ca și când ar fi fost folosită o lentilă de lărgire. Recitalul nu a fost lipsit de surprize, la

Irina Sârbu

Foto: Alina Marin

sfârșit fiind oferite și o serie de colinde și cântece de iarnă ce au fost transformate pe loc în bossa nove, unice prin expresivitate și sonoritate, deși cunoscute de publicul larg, în forma lor standard.

Caracterul spontan al întregii

serii i-a dus pe interpreți la acțiuni neașteptate (Puiu Pascu și Tudor Parghel au făcut, la un moment dat, schimb de instrumente, Ciprian Parghel și-a interpretat partea improvizatorică vocal, iar Irina Sârbu s-a acompaniat la pian într-un cunoscut colind românesc). Cu toate acestea, se pare că nicio nesincronizare, nicio nepotrivire nu au putut umbri în acea seară strălucirea artiștilor protagoniști, aceste „mici” rocade și intervenții având un farmec neobișnuit și creând un background sonor unic.

Am asistat la un concert special și nu foarte comercial – deși judecând după numărul celor prezenți în sală, această impresie ar putea fi demolată foarte ușor. Pictat în culori americane și braziliene, încadrate într-o ramă de cântece de iarnă și colinde, a fost un frumos cadou oferit celor din sală chiar „avant la lettre”. Un cadou unic și special tocmai datorită talentului, spontaneității și pasiunii cu care a fost oferit cu nepărtinire chiar și celor mici, care dansau copilărește pe lângă mămicile lor, dar și celor mari, cărora atât de des le lipsesc aceste deloc mărunte bucurii.

Norela Liviana COSTEA

„Alzira”, un nou titlu verdian

Perspectiva temporală îngăduie ca anumite puncte de vedere să își modifice optica. În urma ecoului discutabil al premierei cu **Alzira** la Neapole, în 1845, încă tânărul Verdi avea să comenteze rezervat valoarea lucrării sale, ajungând la concluzia că, așa cum îl citează J.Bourgeois în monografia sa : „Retușând opera aș face-o mai rea...”. Am fost curioși deci să cunoaștem în direct opțiunea stagiunii Studioului Experimental de Operă și Balet al ONB, pentru includerea în repertoriu a acestui titlu. Este adevărat, ciclul „Opera rara” justifică interesul, după **I due Foscari**, împlinind și ideea de cercetare a creației verdiane, în perspectiva Centenarului din 2013. Demonstrația s-a dovedit mai elocventă, chiar în condițiile unui spectacol-concert cu acompaniament de pian, prezentat de Anda Tăbăcaru Hoge. Desigur, nu este doar meritul unora din paginile operei, care merită neîndoios mai mult decât ignorarea sau uitarea. Se poate vorbi, la această premieră națională, despre performanță, datorită realizatorilor. La pupitrul dirijoral, pianista Luminița Berariu își impune capacitatea de a conferi vigoare romantică partiturii, exaltată în intențiile derulării dramaturgiei prin succesiunea tempourilor și coordonarea distribuției, la un nivel de autentic maestru. Vorbind despre distribuție, personajele principale, alese de către realizatori, „țin afișul” premierei cu brio. În rolul titular, soprana Mihaela Stanciu propune un cânt romantic plin de sentiment și strălucitor condus vocal pe întreaga înregistrare, deloc lesnicios de abordat, pe care o solicită compozitorul. Simetric, glasurile masculine consolidează echilibrul dramaturgic, oarecum palid, al libretistului Cammarano, în preluarea textului lui Voltaire. Muzica, mai puțin ca intenție filozofică, mai mult activ scenică prin caracter, oferă baritonului lordache Basalic – Guzman, o partitură pregnant teatrală, cu arii și momente solistice de duo impresionant recompose interpretativ. Artistul demonstrează din nou că factura „baritonului verdian” nu este o simplă legendă. Vocea se impune prin culoare, eficiență expresivă și compoziție a personajului, de la incisiv la liric. Simetric, rolul tenoral, aparținând lui Hector Lopez – Zamoro, aduce o replică generoasă, implicată romantic prin relație, comunicare și vigoare vocală.

Trioului principal i se adaugă alte patru prezențe solistice situate pe linia contribuțiilor necesare desfășurării narațiunii muzicale – în special Liviu Indricău (Otumbo, Ovando), însoțit de

Marius Bolos (Ataliba), Dan Indricău (Alvaro) și, cu un debut solistic promițător, Sorana Negrea (Zuma). Partitura lui Verdi oferă, dincolo de arii și duete, câteva ansambluri impresionant construite cu o abilitate componistică ce îl anunță pe maestrul de mai târziu. Toate argumentele interpretării sprijină cu succes această premieră prin care proiectul „Opera rara” devine, cu fiecare nou titlu adăugat, o realizare ce pune în lumină valorică existența SEOB, condus de regizoarea Anda Tăbăcaru Hoge, în viața muzicală lirică românească.

Verdi redivivus

Este impresionant pentru un spectator de operă, care consideră repertoriul verdian apropiat de preferințele sale, să aștepte încă ocazia de noi descoperiri. **I due foscari** de Giuseppe Verdi, propus în treacăt, doar pentru o audiție, la Studioul experimental „Ludovic Spiess”, devine acum un titlu ce se aliniază spectacolelor de stagiune. Astfel, publicul alături această lucrare altor titluri ale maestrului italian, deja familiare, cu satisfacția cunoașterii unei muzici care merită atenția melomanului. Aparținând perioadei de tinerete a compozitorului, pentru care literatura byroniană este inspiratoare de muzică, cu un libretist fervent colaborator al său, Francesco Maria Piave, **I due Foscari** atrage totuși cu o anumită dificultate lumea la spectacol. Formula de concert - spectacol este accesibilă, permite teatrului să lanseze invitația fără eforturi materiale majore, cu o distribuție bazată pe forțele proprii. Merită neîndoios să urmărești o lucrare învecinată lui **Nabucco**, prin perioadă componistică, anunțând proiectul altui moment istoric italian, **Simon Boccanegra**, prin relaționarea

subiectului. Luminile vocale belliniene sunt încă prezente în melos și vocalitate, orchestra de asemenea moștenește experiențele predecesorilor, dar corurile strălucesc prin vigoarea prezentului verdian. Toate însușirile acestea ale partiturii sunt valorificate, ceea ce este neîndoios meritul Operei bucureștene, de a ne fi oferit astfel un evident *bonus* pentru fidelitate.

În ansamblu, formula este bine cumpănită regizoral – Anda Tăbăcaru Hoge – și plastic, prin costumele și proiecțiile grafice ale Adrianei Urmuzescu. Sub conducerea muzicală eficientă a lui Iurie Florea și maestrului de cor Stelian Olariu, discursul liric convinge, oferind distribuției prilejul performării rolurilor principale cu certe merite. Ca preferințe, Mariana Colpoș în *Lucrezia*, repetă cu succes realizările sale din *Abigaile*, Hector Lopez și Eugen Secobeanu încadrând-o convingător în „cei doi Foscari”, fiul și tatăl. Distribuția, cu grijă aleasă, adaugă în jurul trioului pe Mihnea Lamatic, Șerban Cristache, Simonida Luțescu și Dan Indricău. Spectacol care încă își așteaptă prețuirea, **I due Foscari** devine treptat un reper liric ce nu trebuie ocolit, dacă ne dorim cunoașterea lui Verdi, marele romantic despre care vorbim cu autentică admirație. Poate că există melomani care au rezerve pentru formula de concert-spectacol. Să nu uităm că astfel nu abandonăm, sub scuza precarității pecuniare, susținerea repertoriului cu ceva „nou și bun”, în dorința de a avea, mult mai rar, „ceva scump”. Strategia premierelor este o dovadă de abilitate, chiar dacă ascultăm corul concertant, iar soliștii evoluează parcimonios. Satisfacții există, calitatea prestației interpretative dovedind elocvent că **I due Foscari** aparține sintagmei *Quod erat demonstrandum*.

Grigore CONSTANTINESCU

Chopin la final. Christian Badea - magistral

Corina BURA

Odată cu scurgerea ultimelor zile ale anului 2010 se sfârșesc și manifestările închinare bîcentenarului „Chopin”, acțiune la care fiecare comunitate artistică promotoare de cultură muzicală clasică și-a adus, prin reprezentanții ei, o importantă contribuție. Animatorul principal a fost Institutul Cultural al Poloniei, care întotdeauna se arată a fi un excelent organizator, dezvoltând proiecte cu instituțiile de profil din țara în care își desfășoară activitatea. Pentru încheiere s-a recurs la colaborarea cu Filarmonica „George Enescu” pentru includerea în programul concertelor de joi și vineri seara a 2 dintre cele 3 lucrări pentru pian și orchestră scrise de Chopin înafara binecunoscutelor concerte: *Fantezie pe teme poloneze op.13* și *Andante spianato și Marea poloneză op.22* în interpretarea pianistei **Joanna Lawrynowicz**. Deși poartă indicații care le situează mai la începuturi – Chopin își numerotează creația până la op. 65, cele postume prelungind lista până la op. 74 – marile piese sunt deja marcate de inconfundabilul stil pianistic al compozitorului, caracterizat printr-un rafinat echilibru între liniile melodice pure, totuși ornamentate, și rigoarea la

care acompaniamentul mâinii stîngi o impune întrucîtva. Apariția suavă, luminoasă, pusă în valoare și de vesmîntul imaculat ne-a adus aminte de o altă tînră pianistă care, acum jumătate de veac, debuta în viața solistică din România, după ce câștigase la o vîrstă fragedă un important premiu la Concursul Internațional *Fryderyk Chopin*, ...se numea Molnár Judit...Tușeul delicat al Joannei Lawrynowicz și aparenta lejeritate imprimată arabescurilor sonore chopiniene nu au ascuns pianista experimentată, formată la școala dificilă a competițiilor internaționale. Cîteva premii importante și o discografie la „Acte Préalable” întregesc portretul acestei reprezentante a pianisticii poloneze contemporane.

Starul serii a fost însă dirijorul Christian Badea, ale cărui apariții sunt evenimente pe care publicul românesc le urmărește cu un interes aflat la aceleași cote înalte ca în anii precedenți.. Fidel unei propuneri pe care și-a făcut-o la reluarea legăturilor cu țara noastră, aceea de a include în programele sale muzica românească de calitate, el a prezentat lucrarea unui antecesor, *Preludiu și Fuga (Toccata)* de **Constantin Silvestri**, compozitor și un foarte renumit șef de orchestră care a trăit între 1913 -1969. Ca stil, Silvestri toarnă în alcătuirii neobaroce un limbaj care rămîne mereu actual, de atmosferă expresionistă, iar lucrării, care se distinge prin virtuozitate orchestrală, i-a fost extrem de just

surprins caracterul. Totuși, parcă niciodată Athenul nu a fost cuprins de o asemenea frenezie ca atunci cînd ultimele acorduri ale *Simfoniei a V-a* de **Ceaikovski** s-au epuizat sub splendida sa cupolă. Christian Badea a impus o nouă viziune asupra acestor binecunoscute pagini prin efasarea narativului, a epicului, relevând afectul, cu precădere o **singură** și copleșitoare încărcătură emoțională care a străbătut cele 4 mișcări, în care arcurile melodice cele mai elansate au fost susținute de același frează interior, cu aceeași înfrigurare. Pentru a realiza acest tot extraordinar a fost necesară găsirea pulsului interior unificator care să permită reliefaarea acelor detalii fără de care acest ideal ar fi fost de neatin. Abia la acest nivel s-au evidențiat pregnant numeroasele aspecte legate de ciclism, de acel *éternel retour*, și însăși ideea existenței unui nucleu central din care se dezvoltă întreaga simfonie. Discursul a evoluat în aceste pagini, poate familiare, acum uimitoare... oferind mereu ceva nou, construind mistice racorduri la preaplinul umanității lui Ceaikovski. Orchestra filarmonicii, însuflețită de frumusețea undelor sonore care se iscau sub bagheta magului Badea, a fost în cea mai bună formă, cooperantă, iar solo-urile suflătorilor de o nespusă noblețe. Publicul a aplaudat la scenă deschisă, electrizat, minute în șir, iar în marele foaiier, printre cei care își împărtășeau impresiile, s-a remarcat un grup - în care **Sir Simon Rattle** - comenta elogios concertul...

Festivalul Dinu Lipatti – un proiect de succes

În zilele de 11 și 12 decembrie, din dorința asiduă de promovare a personalității și creației celui care a fost pianistul și compozitorul Dinu Lipatti, de la a cărui dispariție s-au împlinit 60 de ani, doctorandul Alin Ionescu, cu sprijinul Universității Naționale de Muzică din București și Filarmonicii „George Enescu”, s-a implicat în organizarea Festivalului „Dinu Lipatti”, concretizat prin două manifestări interesante: un simpozion și un concert.

Sămbătă, 11 decembrie, am asistat la o sesiune-maraton de comunicări științifice, în care s-au prezentat aspecte ale vieții și formării lui Dinu Lipatti, pripluri și interrelaționări artistice cu muzicieni contemporani, aspecte estetice și temperamentale ale creației și interpretării, interferențe, stilistică, etc. Astfel, nume importante ale muzicologiei românești, dar și interpreți, precum Octavian Lazăr Cosma, Grigore Constantinescu, Lavinia Coman, Vasile Vasile, Daniela Lefter, Oana Velcovici, Andreea Butnaru, Lelia Șerbănescu Rădulescu, Luiza Avram și Corina Bura au realizat cercetări importante asupra fenomenului Dinu Lipatti, asistența contribuind cu noi propuneri de discuții și analize asupra problematicilor expuse.

Dimineața zilei următoare a propus sub cupola Ateneului Român un important concert comemorativ, printr-un program alcătuit integral din compoziții lipattiene, lucrări cunoscute dar și unele inedite.

Manifestarea a debutat cu *Patru melodii pentru voce și pian*

interpretate de tenorul Răzvan Săraru și pianista Viorela Ciucur, urmat de *Sonatina pentru vioară și pian op. 1*, prezentată de violonista Raluca Voicu și de pianista Corina Răducanu. Deschiderea concertului, de un lirism emoționant, a fost pregătită de *Sonatina op. 10 pentru mîna stîngă*, oferită de pianistul Alin Ionescu, și aplaudată entuziast. S-a continuat cu lucrarea *Aubade pentru flaut, oboi, clarinet, și fagot*, interpretată de flautistul Cătălin Oprițoiu, oboistul Valentin Ghiță, clarinetistul Emil Vișenescu și fagotistul Gabriel Sava, o lucrare poate mai puțin cunoscută, însă primită cu interes de public. În partea a doua a concertului s-au audiat trei lucrări pentru instrument solo, *Preludiul din Mica suită pentru pian* și *Nocturna pe o temă moldovenească*, ambele interpretate de Viniciu Moroianu, și *Introducere și Allegro* pentru flaut, redată de Ana Chifu. Publicul a fost cu atît mai încântat cu cît a ascultat apoi și timbrilitatea caldă a violoncelului lui Eugen Bogdan Popa, împletită cu cele ale vioarei și pianului, în două ipostaze componistice diferite, intitulate *Première Improvization* (violoncelistul alături de Mioara și Viniciu Moroianu) și *Fantezia pentru vioară, violoncel și pian* (susținută împreună cu violonista Raluca Stratulat, și pianista Oana Velcovici).

Finalul a prilejuit reluarea unei lucrări mai ample, *Simfonia concertantă pentru două pianе și orchestră de coarde*, cu Vlad Dimulescu și Viniciu Moroianu ca soliști, acompaniați de Orchestra „Universitaria”, a UNMB, dirijată de Alexandru Ganea. Lucrarea a impresionat prin varietatea instrumentală a culorilor, dozajul nuanțelor și sincronizarea impecabilă dintre muzicieni. Publicul, extrem de încântat de calitatea muzicii prezentate, a avut aprecieri elogioase privind minunatul eveniment dedicat memoriei marelui muzician român. (**Alin IONESCU**)

Tradiție răsăriteană

Corina BURA

Ambasada Federației Ruse a organizat cu sprijinul Primăriei Capitalei un concert cameral deosebit de atractiv, susținut de **Cvartetul Rimski Korsakov** din Sankt Petersburg. Interesul suscitât de afiș a fost cu atât mai mare cu cât asemenea formații camerale au fost destul de rar întâlnite pe scenele Bucureștilor odată cu epuizarea contractului pe care l-a avut ICR cu **Cvartetul Belcea**, iar ansamblurile de acest tip care au evoluat în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu” veneau din Europa Occidentală. Pășind în eleganta sală a „Tinerimii Române”, pregătiți a audia două capodopere ale genului, Ceaikovski și Șostakovici, am avut surpriza unei modificări în program, artiștii optând pentru o schimbare de stil, iar repertoriul ales a evocat atmosfera salonului petersburgez de la mijlocul și sfârșitul secolului al XIX-lea. Porțile camerei de muzică au fost deschise cu un cvartet de **Haydn** interpretat într-o manieră mai apropiată de baroc, mai ales de către primul violonist, Mikhail Bondarev, restul participanților lăsând să vibreze sunetele într-un mod mai apropiat de cel modern, fără a altera însă omogenitatea și calitatea sonoră șlefuită în cele mai mici detalii. Acustica sălii poate fi considerată ingrată datorită catifelei care domină interiorul, dar pentru cei patru artiști nu a reprezentat nici un inconvenient deoarece cântau atât de curat și îngrijit încât nu era nevoie de acel mic ecou care mai șterge din eventualele mici asperități. Programul a continuat cu Cvartetul nr. 1 de **Sergei Rahmaninov**, lucrare scrisă în 1889, rămasă neterminată, cu mișcările intitulate *Romanța* și *Scherzo*, tocmai pentru a fi în ton cu repertoriul destinat salonului, compus din piese lente, dansuri și mișcări mai antrenante de tip scherzo. Foarte interesantă a fost abordarea acestui opus, deoarece artiștii nu au modificat stilul de a cânta, păstrând o expresivitate reținută față de accepția modernă a tumultului romantic. A urmat o suită de lucrări pe care interpreții au înnobit-o prin mult bun gust pentru a corespunde ținutei aristocratice a salonului: *Polka* de **Alexander Kopylov**, amplul și dificilul *Scherzo* de **Alexander Borodin**, *Anatoli Liadov* - *Sarabanda*, **Felix Blumenfeld** - *Sarabanda*, altele aparținând lui **Alexander Glazunov** și **Nikolai Sokolov**, precum și *Khorovod* - extras din dansurile ceremoniale aflate în *Cântecele de calendar*-folosite pe larg în opera *Snegurocika*, aparținând lui **Rimski-Korsakov**. Cvartetul readuce în memoria publicului un stil de mult apus, rafinat și elegant folosind

mijloace inedite pentru un public care de mult timp are o cu totul altă percepție față de ceea ce înseamnă muzica de cameră. De prea multe decenii ne-am obișnuit cu marii instrumentiști care se asociază și atacă repertoriul cameral folosind tot arsenalul solistic și tehnica „de vârf”, ca să numim așa felul în care un asemenea complex primește sonoritatea unei orchestre mari. La polul opus se situează acest cvartet care recrează prin mijloace sonore, am spune „hibride”, o atmosferă, un ethos pe care îl intuim privind filmele de epocă, o ținută și o distincție pe care ceea ce a rămas dintr-o înaltă aristocrație le apără cu gelozie. Ceilalți membri ai cvartetului (Ekaterina Belisova - vioara a II-a, Aleksey Popov - alto și Anton Andreev - violoncel) sunt la rândul lor muzicieni admirabili, care cu siguranță pot oricând susține partituri solistice de mare dificultate; au preferat să se dedice universului cameral care permite, din perspectiva modernă, experimente surprinzătoare în sfera stilurilor.

În aceeași trend s-a înscris apariția violonistei **Olga Martinova**, de asemenea o reprezentantă a Sankt Petersburgului, discipolă a legendarului profesor și violonist Micha Vaiman. Artista a creat o autentică atmosferă rusă prin intermediul *Concertului în Re major pentru vioară și orchestră* de **Piotr Ilici Ceaikovski**. Contactul cu Occidentul, unde s-a stabilit din 1979, nu pare să-i fi modificat cu nimic violonistica, păstrătoare a unei tehnici solide, caracterizată printr-o articulație puternică și o trăsătură de arcuș plină de dinamism. Atitudinea sa scenică a relevat o concentrare exclusivă asupra muzicii pe care o interpretează, departe de orice gestică inutilă sau care ar viza spectacolul, totul în spiritul unei apreciate tradiții europene care domina mijlocul secolului trecut. Îndelungata colaborare cu J.B. Pommier, alături de care a apărut în nenumărate concerte camerale atât în ansambluri mai mari și mai ales în duo pentru vioară și pian, s-a materializat printr-un acompaniament orchestral foarte bine susținut. Dirijorul este la origine un binecunoscut pianist și animator al vieții muzicale de pe continentul nostru, care a înființat „Musiké” - o rețea muzicală internațională independentă de controlul agențiilor de impresariat - care strânge în rândurile sale numeroși interpreți-pedagogi binecunoscuți și care ajută tinerele talente într-o manieră proprie, colaborarea cu alte instituții muzicale făcându-se în beneficiu mutual. Orchestra și corul Filarmonicii (ultimul aflat sub îndrumarea dirijorului I.I. Prunner) au fost ca de obicei la înălțime în *Daphnis și Chloé*, *Suitele nr. 1 și 2* de **Maurice Ravel**. Absorbite din inițiala *Simfonie coregrafică în trei părți* scrisă pentru Baletul Ruse, secvențele s-au desfășurat în sonoritățile specifice marelui orchestrator care este Ravel, bogate, somptuoase, în final strălucitoare...evocând peisajul unei Grecii ideale, asemenea celei surprinse în pânzele marilor pictori francezi ai timpului.

Lucian Velciu și puterea de a nu renunța

Constat cu emoție că Lucian Velciu este un pianist ce încă nu s-a lăsat prins în capcana renunțării. Copil fiind, discipol al profesorului **Constantin Nițu**, un meșter bun, formator de pianiști valoroși, la **Liceul George Enescu**, Lucian Velciu atrăsese atenția asupra sa. Erau alte vremuri, mult mai bune chiar și în derizoriul lor, decât cele de azi. Se putea visa măcar cu mai mult curaj decât acum către o carieră mai măreață. Acum porțile se închid una câte una, căci nu mai sunt bani pentru cultură, așadar muzica nu mai e rentabilă ca meserie, bașca munca enormă pe care o înghite, ca un prea dulce vampir de energie, căci cum altfel poți să te dăruiești celor ce te ascultă?

Lucian Velciu are acum 34 de ani. Este profesor de pian la **Liceul Dinu Lipatti** din București. Nu-i rău! Cariera didactică este respectabilă, onorabilă. Dar pentru Lucian Velciu nu este suficient. Nu-i vine să

uite nici că în 2001 a dobândit *Premiul I* și *Marele premiu* la **Concursul Internațional „Pro piano” din București**, precum și celelalte premii care l-au făcut cunoscut. Îi e drag pianul și are încă chef să-și încerce norocul în fața melomanilor. De-o vreme începe să se facă auzit, nu atât cât și-ar dori însă, căci sistemul este modest și în teritoriul impresariatului.

Păcat, căci Lucian Velciu cântă bine de tot, este expresiv, slujește partitura cu smerenie, cuplează melomanul la mesajul compozitorului, îi servește în egală măsură pe amândoi.

L-am ascultat în seara de 11 noiembrie în studioul Mihail Jora al SRR. A cântat *Scherzo nr. 1* în si minor opus 20 de **Chopin**, *Sonata nr. 21 în Do major* „Waldstein” opus 53 de **Beethoven** și

Sonata în si minor de **Liszt**. Program complex, reprezentativ, dar mai cu seamă redat cu măiestrie și suflet. Emoția evidentă, căci desigur că era onorat să cânte într-un astfel de loc, nu l-a împiedicat să transmită încântare, ci l-a motivat să exprime tot ce simțea. Bine pregătit tehnic, sensibil, Lucian Velciu era în faza finală a cunoașterii, atunci când „nu știi că știi”.

L-am ascultat pe internet – dacă tot are un site, chiar bine făcut! -, ceea ce a mai postat acolo și m-a copleșit mai ales *Studiul tablou nr. 5 opus 39* de **Rachmaninov**, înregistrat la pianina lui de acasă, el dând drumul și la aparatul de filmat. Era atât de convingător, de parcă ar fi cântat în fața publicului! Așa simțea el, că este/suntem într-o imaginară sală și ne-a tulburat cu muzica marelui rus!

Constat așadar cu emoție că Lucian Velciu este un pianist ce încă nu s-a lăsat prins de capcana renunțării. Vrea, poate, știe să cânte! Nu este singurul într-o astfel de situație. Cât o să reziste oare, atât el cât ceilalți? Câți vor fi oare prinși în capcana renunțării? Cât oare ne vom permite să risipim cu atâta indolență valoarea câștigată cu un preț atât de mare?

Ecaterina Stan

O premieră de excepție, marca Edward Clug

Doina MOGA

Când crezi că le-ai văzut pe toate, apare ceva sau cineva care, cu un mic bobârnac, te trezește din "călduțul confort atotștiutor" și, în limbajul propriu situației în cauză, îți zice: "Hei! De mine ce zici? Mă știi? Mă cunoști?"

O astfel de experiență am trăit duminică 12 decembrie, când am fost la ONB, să văd premiera unui spectacol de balet modern, marca Edward Clug.

Mărturisesc că, până la ridicarea cortinei, nu știam nimic despre acest coregraf, deși absolvise liceul de specialitate din Cluj. La lăsarea cortinei însă, pot spune că-l cunoșteam bine deja. Și asta pentru că ceea ce urmărisem (două baletе: unul de foarte tinerețe, "Tango" și altul de maturitate, "Radio end Juliet") era o compoziție foarte personalizată. Și chiar dacă nu e vorba de o capodoperă, în sensul

canoanelor ce îndreptățesc acest statut, categoric sunt partituri deosebite și originale, prin două aspecte pe care nu le-am mai întâlnit la nimeni, fie ele nume de referință, genii sau pur și simplu talente. Primul: o coregrafie scrisă la persoana I-a, ceea ce a făcut posibil ca simțirea, gândirea, trăirea creatorului, cu tot cu întrebările și îndoilele lui, să se regăsească în partitura fiecărui dansator (fată sau băiat), dând oarecum impresia de polifonie a eu-lui său, și al doilea aspect, foarte important: muzica – de altfel foarte bine aleasă, care în concepția lui Clug a depășit condiția de ilustrație, inspirație, suport sau chiar partener, devenind personaj principal în narațiune și deci fiind coregrafiată, evident fără a-i fi atins o notă sau nuanță din discursul său atât de răscolitor. De aceea, impactul a fost cu totul diferit de alte spectacole de gen. Privindu-l, parcă-l auzeam pe Prokofiev, căruia îi plăcea să spună că: „ceea ce

putem face după tot ce s-a scris, este să accedem la o nouă noutate". Asta este ce am văzut și înțeles din baletеle "Tango" și "Radio end Juliet". Dacă mai adaug limbajul (combinații neașteptate de mișcări moderne, dar încălzite de catifelarea clasicului, segmentarea mișcărilor, viteza, înlănțuirea lor, pauzele în care auzi gânduri, frământări, abisuri, linii unghiulare îmbrățișate pe la colțuri de rotunjimea cercului, în fine,

toate astea și multe altele), reliefat de o excepțională execuție a fiecărui component, solist sau nu al baletului, sunt tentată să spun că n-am mai văzut de multă vreme un spectacol atât de frumos, dar diferit. Și dacă din interpreți coregraful a scos tot ce au ei mai bun, din public, tot el a dezăgăzuit întreaga gamă de emoții, de la bucurie la tristețe, de la nostalgie la durere, de la extaz la lacrimi.

Bravo Edward Clug.

Bravo balerinilor ONB!

Povestire

Duminică. 12 decembrie 2010. Opera Națională din București. Premiera baletului „Tango. Radio and Juliet”.

În sala plină, atmosfera interogativă dă naștere unei rumori întrerupte doar din timp în timp de câte un râset puțin prea zgomotos pentru o sală de spectacole.

Puțin după ora 18.30 spectacolul începe; pentru început zgomotele din scenă se confundă cu cele din sală, creându-se impresia unui haos ordonat – emblematic de altfel pentru întregul spectacol.

Decorul primei părți – semnat de scenograful sloven Marko Japelj – ne lasă să privim acțiunea din spatele unui difuzor de radio, ceea ce se petrece în subconștientul fiecăruia în anumite momente ale unei zile oarecare. Din distribuția primei părți – „Tango” – au făcut parte soliștii: Alexandra Gavrilescu și Valentin Stoica (Blind Tango), Adina Tudor și Mihai Mezei

(Tango Fatal), Diana Tudor și Bogdan Cănila (Tango Timid). Artiștii au realizat un spectacol plin de încărcătură emoțională, au construit din acele tangouri de Astor Piazzolla și din muzica lui Goran Bregovic un dans al vieții în care fiecare mișcare putea însemna cu totul altceva atât pentru fiecare dintre ascultători, cât și chiar pentru interpreți. Costumele – create de croatul Leo Kulas – au adus în prim-plan normalul. Diferite ca model și croială, în același timp având un numitor comun, ținutele creau o imagine firească, demonstrând că într-adevăr altceva nu s-ar fi potrivit mai bine.

Prima parte se încheie în aplauzele spectatorilor doritori de nou – continuând aplauzele la scenă deschisă izbucnite după anumite scene.

„Radio and Juliet”, partea a doua, începe cu o proiecție video, formând o confluență vizuală cu mișcările live, atât de mici în comparație cu fundalul. Același haos ordonat, de data asta exprimând luptele dintre clanurile Veronei, pe muzica trupei britanice de rock alternativ Radiohead. Lupte în care toți sunt răniți, dar nimeni nu pare să câștige. Se conturează astfel - în mișcările soliștilor Bianca Fota (Juliet) și Gigel Ungureanu (Romeo), Bogdan Cănila, Mihai Mezei, Valentin Stoica, Virgil Ciocoiu, Takashi Okita, Raul Oprea și Vlad Mărculescu (Bărbații) – un canon de mișcări, nu de puține ori asimetric. Punctul culminant al acestui balet însă îl constituie momentul în care „Julietta se trezește lâng trupul neînsuflețit al lui Romeo. Dacă ea nu și-ar fi luat viața după aceasta?” (Edward Clug, coregraful și creatorul celor două baletе). Și Julieta nu moare, dar existența ei nu mai are rost, ea stând nemișcată într-o cadă. Cortina se închide, în sunetul sec al unei ploi mărunte ce cade neconținut printr-un burlan.

Aceleași aplauze tumultuoase demonstrează reușita unui spectacol pe care trebuie să-l vedeți.

Norela Liviana COSTEA

„Art Contrast”

Corina BURA

La sfârșit de iunie în ambianța Palatului Cantacuzino a avut loc un recital de muzică românească susținut de **Iulia și Eugen Cibișescu-Duran**, membri fondatori ai ansamblului de muzică contemporană „Art-Contrast” (1992) din Cluj-Napoca. Iulia Cibișescu-Duran este o artistă care, la începuturile instrucției sale s-a bucurat de sprijinul și poveștile renumitului compozitor Sigismund Toduță, studiul neîntrerupt și tenacitatea impunându-i numele în cadrul generației sale, în viața de concert a Capitalei și nu numai. Aflată pe pragul primei maturități, opera sa cuprinde simfonii, lucrări vocal simfonice, lieduri în aranjamente mai neobișnuite, cum ar fi cele pentru tenor, violă și pian sau soprană și violă ș.a., lucrări camerale pentru asocieri la fel de rare: *Sonata pentru voce și contrabas*, *Patru piese pentru vioară și clarinet*, *Trio pentru două viole și percuție*...

Recitalul dedicat muzicii noastre a început cu lucrarea selectată dintr-un ciclu deschis relativ recent, în 2008, de către Ulpiu Vlad, intitulat *Din sunetele privirii*, conceput inițial pentru formația *Basso Moderno Duo* (contrabas și pian) și care, iată, ajunge la secvența a VIII-a, într-o formulă pentru vioară solo. Stilul rămâne inconfundabil, chiar dacă se face apel la registre extreme, deoarece o boare de imaterialitate, energia subtilă a visului, a vântului, a văzului pecetluiește întreaga sa

creație, aceasta fiind însăși natura sa sufletească. Pentru toate acestea violonistului, în ipostaza „solo”, îi revine o delicată misiune, aceea de a substitui într-un fel, prin înțelegere dar mai ales prin imaginație, ceea ce ar putea fi realizat printr-un aparat cameral mai bogat. Experiența pe care violistul Eugen Cibișescu-Duran, acum în ipostaza violonistului, a acumulat-o pe acest teren ultradiversificat al Sunetului Contemporan a jucat un rol foarte important la realizarea acestui moment.

Iulia Cibișescu, pe care o întâlnim pe podium atât în calitate de dirijoare, cât și ca pianistă, a optat pentru *Lichtung-Giacometti – Szene für Klavier*, estetica sculptorului, aceea de a căuta „pulsul secret al vieții în gest și mișcare” fiind emblematică pentru Carmen Cârnelci; și ce poate fi mai potrivit decât acea atitudine, care în artă are o benefică tradiție, ca un compozitor să interpreteze muzica unui confrate? Seara a continuat cu două lucrări ale Iuliei, scrise pentru vioară și pian: *Sonata a II-a* (2006) și *Suita* (2005). Din această perspectivă se desprinde faptul că stilul scrierilor dedicate viorii este elaborat atât prin faptul că autoarea cunoaște foarte bine posibilitățile timbrale și dinamice ale instrumentului, cât și printr-un extrem de echilibrat simț al formei. Dacă sintactic se evidențiază structuri clasice, din punct de vedere al întregului compozitoria manifestă un deosebit instinct al proporțiilor, pus într-un surprinzător raport cu cel al tensiunilor. Atât Sonata cât și Suita transformă densitatea obținută prin procedee clasice în acumulări care

operează în zona emoțiilor, astfel încât, deși tempoul se diluează, atenția sporește în așteptarea unei relaxări, care, în recesiunea structurală nu mai poate fi pe deplin trăită. Compozitoria nu renunță nici un moment la ideea de linie melodică, atât de potrivită cu natura melodică a instrumentului, așa încât ambele lucrări includ suficiente suprafețe al căror conținut este profund liric, unele, cu discrete aluzii la universul sonor al celui care a îndrumat-o pe drumul atât de special al creației muzicale.

Cuplul a realizat o interpretare plină de sensibilitate, lucrările pentru vioară și pian fiind prin natura lor atractive. Programul a cuprins și alte două piese pentru vioară solo, *Quasi Cadenza* (1983) impusă de mult în repertoriul genului aparținând Liane Alexandru și *Ciaccona con canone*, un opus relativ recent al Mihaelei Vosganian. Ambele lucrări au un indice ridicat de modernitate dar mai ales de dificultate, prima prin extinderea și plasarea unor coloraturi la extremitatea registrelor, cea de a doua, mai ermetică, forțează fantezia interpretului. Protagonistul serii a fost fără îndoială violonistul Eugen Duran-Cibișescu, un apreciat mănuior al alto-ului, care are capacitatea de a trece foarte ușor de la un instrument la altul, cu toate că tehnica este destul de diferită. S-a remarcat printr-un flux dinamic, veloce, stăpân pe toate mijloacele tehnice solicitante ale partiturilor, acuratețe intonațională și ritmică, într-un cuvânt: o violonistică inteligent construită.

Un public *connaissanceur* a apreciat cu entuziasm acest itinerar deschis în creația actuală a compozitoarelor noastre.

Cum poate fi muzica mecanică „nemecanică”

Tanța DIACONESCU

Iașiul este pentru cei care îl văd pentru prima oară „o cetate”. Concept ireductibil la noțiunea de urbanism, centru civic, metropolă etc. Orașul, devastat și desfigurat prin intervenții arhitecturale haotice/aleatorii își prezervă miraculos identitatea legendară, dincolo de ziduri. Poate și de aceea nici o stridentă vizual-acustică nu-l izbește pe spectatorul care, în senine zile de toamnă (17-19 septembrie 2010), s-ar opri să-l asculte pe flașnetarii francezi, îmbrăcați în prețioasele lor costume de epocă, intonând, în timp ce învârtesc cu eleganță la manivela mecanică, ritornele și madrigale din vremuri de mult apuse. În spațele lor, Galerieile Anticariat deschid o deloc virtuală fantă spre un trecut mirific nu doar printr-un impact vizual și tactil, datorat bogăției colecțiilor și gustului cu care sunt expuse obiectele de artă - cărți, manuscrise, tablouri, instrumente muzicale, poțelanuri, bijuterii ș.a., cât prin fascinanta personalitate a proprietarului lor, Dumitru Grumăzescu. Meloman împătimit, om de cultură cu vast orizont pluridisciplinar, generos și original ca un vechi boier moldovean desprins din paginile roamelor lui Teodoreanu, el a dinamizat, prin diversitatea ofertelor concertante, pulsul muzical al celei de a VII-a ediții a *Festivalului internațional al muzicii mecanice*. În cocheta sa galerie, ce poate fi transformată în doar câteva minute într-un veritabil salon muzical, cu podium pentru interpreți și sonorizare modernă, în fapt „primul teatru românesc de buzunar care nu umblă la buzunarul spectatorului” cum îi place să-l denumească cu bonomie autoironică (intrarea fiind întotdeauna liberă), au cântat mulți din soliștii ieșeni și virtuozii europeni atrași de frumusețea ambientului și ospitalitatea proprietarului.

Pe parcursul festivalului au fost prezenți flașnetari din

Franța, Belgia, Germania. Muzica lor, când melancolic-naivă când volubil-optimistă (vezi primele audii mondiale compuse special de Adrian Oswald) poate fi înțeleasă și ca o benefică punte de legătură între momentele faste ale muzicii de promenadă medieval-renascentiste și eventuale/posibile limpeziri estetic-poetice și sonore ale produselor muzicale contemporane de consum. Afirmatia se sprijină pe succesul confirmat al unei atari oferte artistice la public deși, studenții fiind în vacanță, orașul nu era „turat” la capacitatea lui maximă de absorbție culturală. Mai mult, ca un corolar al evoluției graduale a literaturii muzicale europene de concert, Galerieile Anticariat au găzduit recitalul violonistei **Delia Diaconescu** și pianistului **Stefano Chiozzi**, în program fiind cuprinse miniaturi semnate de Fr. Schubert, H. Wieniawski, J. Brahms, Fr. Kreisler dar și *Impromptu-ul concertant* de George Enescu.

Chiar dacă pentru un muzician centrul de greutate al F.I.M.M. l-au reprezentat **Galerieile Anticariat-Grumăzescu**, acestea nu au fost singurele care au găzduit atracții sonore. Muzică de fanfară, spectacole pe scena ridicată în fața Palatului Culturii - Trupa de balet „Attitude” a Colegiului „Băncilă”, Teatrul „Lucefărul” cu piesa *Clovni*, Animație stradală cu trupa „The Sky”, muzică mecanică cu flașnetari, concertul de închidere fiind susținut de Ansamblul de percuție „Alternances” al Universității „G. Enescu”, la pian Aurelia Simion.

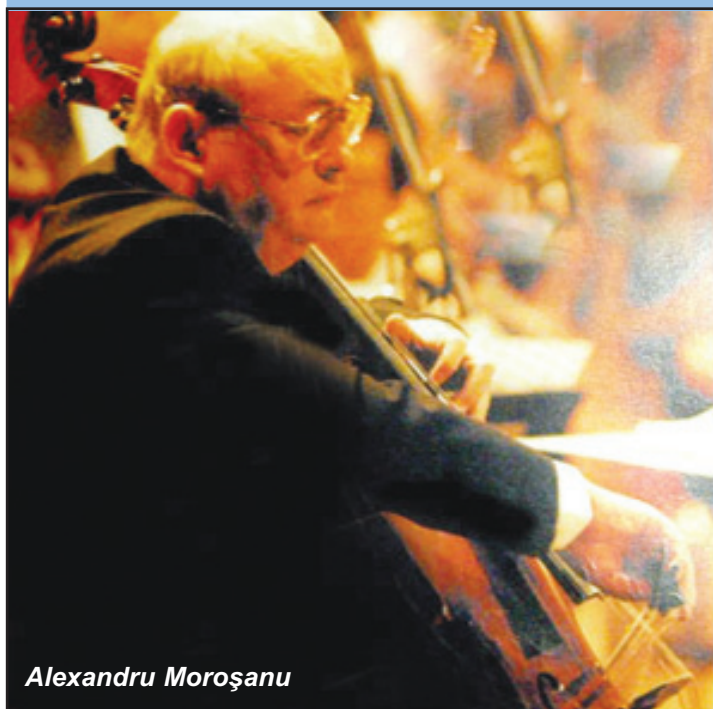
Cu certitudine pentru organizatorii F.I.M.M. accentul a căzut pe expoziții. Și-a desfășurat lucrările și un simpozion internațional sub genericul „Istoria muzicii mecanice și probleme de conservare-restaurare a automatelor muzicale”, la care s-au înscris specialiști din varii domenii, care s-au vădit a fi un grup de prieteni al căror spirit de breaslă este întreținut prin manifestări similare ce au loc pretutindeni. În plus, cu un farmec lipsit de ostentație și cu un gust artistic rafinat, au fost puse în valoare exponatele-tezaur, elogiul adresat cu precădere doamnei director **Elena Chiriță**, sufletul întregii manifestări.

La tragerea cortinei, dincolo de împliniri, succese sau noi proiecte pentru edițiile viitoare se răsfrânge, pentru oaspetele care-și închide geamantanul, impresia că Iașiul continuă să vibreze și astăzi, învăluit în înaltele lui rezonanțe culturale, în fapt inimitabile. Cine, oricât de exigent, și-ar putea dori mai mult?!

Învățămintul artistic din Iași la 150 de ani (III)

În cadrul programului jubiliar un loc aparte a fost rezervat desfășurării ediției a XIV-a a *Festivalului Muzicii Românești* (coordonator prof. univ. dr. Viorel Munteanu), dedicat împlinirii a 90 de ani de la înființarea Societății Compozitorilor Români.

Ciclul de concerte a debutat cu un program susținut de Cvartetul *Ad libitum* în seara zilei de 15 noiembrie a. c., a continuat cu recitaluri susținute de

Alexandru Moroșanu

Tatiana și Alexandru Moroșanu și soliști ai Operei Naționale Române din Iași, concertul Grupului cameral *Profil* al U. N. M. București, concertul Ansamblului coral *Vox Artis*, concertul de gală al Concursului Național Studentesc de Compoziție „Al. Zirra”, Simpozionul Național Studentesc „Musicologia Mirabilis” și s-a încheiat în 21 noiembrie a. c. cu recitalul violonistei Adiana Nedriță (Berlin), acompaniată de pianista Doina Grigore.

Corolarul acestei ample sărbătoriri l-au constituit ceremoniile de acordare a titlului de *Doctor Honoris Causa* unor personalități din domeniul muzicii – Vladimir Galouzine, solist al Operei Naționale din Paris, Costin Mioreanu, compozitor, prof. univ. dr. la Universitatea Sorbone – Paris, Angela Gheorghiu, soprană, solistă a Operelor din Londra, New York ș.a.; al teatrului – David Esrig, regizor, Germania; artelor

Ansamblul Profil

vizuale – Ioan Horvath Bugnariu, grafician, Universitatea de Artă din Cluj-Napoca, Dan Hăulică, scriitor, critic de artă, Andrei Pleșu, scriitor, critic de artă, Institutul „Noua Europă”.

Evenimentele din acest an jubiliar – consumate deja sau aflate în plină desfășurare – dovedesc existența unui uriaș potențial de creație artistică și de cercetare științifică, Universitatea de Arte „George Enescu” afirmându-se cu vigoare ca un rodnic centru de formare artistică, de eliberare a unor uimitoare energii creatoare și de afirmare a valorilor culturale autentice.

Mihail COZMEI

Vladimir Galouzine

Festivalul Internațional de muzică corală „Ioan D. Chirescu”

Mariana POPESCU

A intrat în obișnuință ca la Cernavodă să aibă loc Festivalul Internațional de Muzică Corală „Ioan D. Chirescu”, care în anul acesta s-a desfășurat în zilele de 4 și 5 decembrie, organizatori fiind Primăria și Consiliul Local. Pentru două zile, Cernavodă a devenit gazda unui Festival care se impune în cadrul manifestărilor de prestigiu dedicate muzicii corale. Chiar în condițiile de criză, orașul demonstrează încă o dată dorința de afirmare și pe plan cultural, cinstindu-și fiul – compozitorul Ioan D. Chirescu.

Juriul Festivalului, prezidat de Directorul Festivalului prof. univ. dr. Irina Odăgescu-Țuțuianu, a fost constituit din personalități: I.P.S. dr. Teodosie – prof. univ. dr., Decanul Facultății de Teologie, Vicepreședinte al Asociației Naționale Corale din România, prof. univ. dr. Gheorghe Oprea, Constantin Arvinte – compozitor dirijor, prof. univ. dr. Mariana Popescu – compozitor, dirijor, Membru în Consiliul Director al UCMR, Alina Pârvolescu – profesor, secretar general al Asociației Naționale Corale din România, Laura Mânzat, Redacția Muzicală a Radiodifuziunii Române.

Prima zi a Festivalului, dedicată muzicii corale laice, s-a desfășurat în sala de spectacole a Casei de Cultură din Cernavodă.

Corul de femei *Camerata* al Centrului de Creație Brăila, dirijat de prof. Paraschiva Moise, a deschis Festivalul, impunând o notă academică prin interpretarea lucrărilor: „Stele pe cer” de I.D. Chirescu, „Corul tirolezilor” din opera „Wilhelm Tell” de Gioachino Rossini, „Sârba argeșană” de George Marcu, „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie” pe motive din Rapsodia a II-a de George Enescu (la pian prof. Adriana Burcă), „Colinda” de Ștefan Andronic.

Corala bărbătească *Cuvânt bun* a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de studentul Gianin Oprea, a interpretat: „Il est bel et bon” de Passereau, „Doina și hora cu strigături” de Nicolae Lungu (solist Ionuț Boancheș), „Sârba pe scaun” de Alexandru Pașcanu (aranjament pentru cor bărbătesc de Pr. Constantin Drăgușin), „Brâu amestecat” de Pretorian Vlaiculescu.

Grupul coral bărbătesc *Spomin* din Krsko – Slovenia, constituit din opt interpreți, condus de Franzi Concean, a surprins asistența prin dăruirea cu care au interpretat lucrările: „Nocoj pa oh nocoj” – slovenska ljudska de Fran Edvard Venturini, „Pesem od rojotsva” de Luka Kramolk, „Mojce” de Pavle Kernjak, „En starček” – po Fleišmanovi ponarodeli de Janez Močnik, „Zabe” de Vinko Vodopivec.

Grupul coral mixt *Bel Canto* al Arhiepiscopiei Tomisului, având în componența sa elevi ai Colegiului Național de Artă „Regina Maria” și studenți de la Facultatea de Teologie Constanța, dirijat de Adrian Titorencu (aflat la cea de-a doua apariție pe scenă), a prezentat piesele corale: „Bulgăraș de gheață” de I. D. Chirescu, „Mociriță” – aranjament de H. Alexandrescu (solistă Elena Meregiu), „Carols of Christmas” – aranjament Adrian Titorencu (solist Adrian Pârlea).

Corul mixt *Preot Ion Ionescu* al Casei de Cultură din Topoloveni – Argeș dirijat de Pr. Ion Isăroiu, continuator al unei tradiții corale cu adânci rădăcini, împlinind nu cu mult timp în urmă 100 de ani de existență, a evoluat cu repertoriul: „Doruleț Dorulețule” de I.D. Chirescu, „Grânele vara se coc” de I. Vidu, „Cer blând cu soare” – cântec mexican (Cielito Lindo), „Ana Lugojana” de I. Vidu, „Târziu în toamnă” de Nicolae Lungu, „În poieniță lângă plop” de Gh. Danga.

Cea de-a doua zi a Festivalului – secțiunea Muzică Religioasă – s-a desfășurat la Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cernavodă.

În deschidere a evoluat corala „D.D.Botez” din București, dirijată de prof. Eugen Kreiss, emoționând publicul prin dăruirea pentru muzica corală a unei formații în care vârsta medie a coriștilor este de 74 de ani. „Avem pretenția că suntem în stare să cântăm încă frumos!” – avea să declare dirijorul. Corala „D.D.Botez” a participat începând cu anul 1991, la toate edițiile Festivalului „I.D.Chirescu”. Repertoriul prezentat în Festival a cuprins colinde și muzică religioasă: „Acestea zice Domnul” de Eugen Kreiss, „Tu singur” de Eugen Popescu, „Iubi-Te-voi Doamne” un aranjament de N. Georgescu, „Axion duminical” de Dragoș Alexandrescu, „Seară de vis” de Eugen Kreiss.

O apariție surprinzătoare pe scena Festivalului a constituit-o tânărul Cor *Harisma* al Protoieriei Slobozia, dirijat de Pr. Cătălin Stanciu, care a interpretat lucrările: „Mare fie-ți Doamne Slava” de Marius Hristescu, pe versuri de Radu Gyr, „Mare ești Doamne” de Iulian Cârstoiu, „În seara de Moș Crăciun” de Marin Trache, „Sus, boieri, nu mai dormiți” de George Breazul.

Grupul coral *Spomi*, din Slovenia, dirijat de Franzi Concean, a interpretat piesele: „Večerna” de Ludwig van Beethoven, „Ecce quomodo moritur iustus” de Jakobus Gallus, „Molim te ponižno”, „Vecerni ave” de Anton Foerster.

Corul bărbătesc *Cuvânt bun* al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de studentul Gianin Oprea, a demonstrat o evidentă creștere calitativă în interpretarea lucrărilor: „Metanie” de Tudor Gheorghe, pe versuri de Radu Gyr, „Rugăciune” de I.D.Chirescu (aranjament pentru cor bărbătesc de Ștefan Voicu), „Dank sei Dir Herr” de G.f. Haendel, soliști Ionuț Boancheș și Ștefan Tataru, „Sus la răsărit” de Costică Andrei, „Sculați boieri” și „Colindul Sf. Andrei” de Stelian Ionașcu.

Corala bizantină *Sfântul Ierarh Vasile* din Constanța, dirijat de Marian Bostan, a încântat publicul cu frumusețea muzicii psaltice: „Trei crai de la Răsărit”, glas I, colind bizantin, „Cântec de stea”, glas VI, de Anton Pann, „Venii cu toții dimpreună” după A. Pann, „Hristos se naște”, glas VIII, colind bizantin din tradiția insulei Creta, „Colindăm colindători” glas I.

Grupul coral mixt *Bel Canto* al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de Adrian Titorencu, a prezentat lucrările: „Închinarea păstorilor” de V.I. Popovici, „Îngerașul” de Ion Pellearcă, solistă Elera Meregiu, „Legănelul lui Iisus” de Valentin Teodorian, „Plugușorul” de I.D.Chirescu.

Corul „I.D.Chirescu” dirijat de Pr. Anghel Dincu, continuator al îndelungatei tradiții a cântului coral cernavodean, a interpretat „Ave Maria” de Jacques Arcadelt, „Cât de mărit e Domnul” de Dmitri Bortneanski, „Imnul cântăreților” de Ion Popescu (aranjament Ion Pelearcă), „Lerui Floarea Mărului” de Ion Pelearcă, pe versuri de Mihaela Dincu.

În încheierea Festivalului a evoluat corala bărbătească „Teodoxa” a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de Valeriu Croitoru, cu un amplu program: „Colindul Sf. Nicolae” de Eugen Dan Drăgoi, „Ave Maris Stella” de Edvard Grieg, „Legănelul lui Iisus” de Valentin Teodorian, „Din an în an” de Gheorghe Budiș, „Scedric” – piesă din repertoriul ucrainean, „Fecioara astăzi și Minune Mare” de Paul Constantinescu, „Noapte de Crăciun” de Ion Runcu, „Sorcova” de Nelu Ionescu.

În cadrul Festivalului a predominat muzica corală românească, începând de la înaintașii muzicii corale, până la compozitori contemporani. Colindele prezentate au introdus auditoriul în atmosfera specială a sărbătorilor de iarnă.

Președintele Festivalului, Irina Odăgescu Țuțuianu, a apreciat în mod deosebit organizarea Festivalului în această perioadă, în care publicul a trăit momente înălțătoare.

I.P.S. dr. Teodosie a remarcat faptul că muzica corală transmite mesajul sufletului către Dumnezeu, cuvântul cântat însemnând mai mult decât cuvântul vorbit.

Într-o atmosferă cu totul specială, în prezența unui public numeros, gândurile tuturor s-au îndreptat deja înspre ediția următoare a Festivalului, o ediție jubiliară – cea de-a XXX-a ediție a Festivalului „I.D. Chirescu”.

Ademeniri pentru a asculta muzică de Chopin și Liszt în tălmăcirea lui Érdi Tamás

Ecaterina STAN

În repertoriul pianiștilor, creația lui Frederic Chopin și a lui Franz Liszt se regăsește cu ostinație binemeritată. Marii pașoptiști ai muzicii au dăruit în sunete credința, patriotismul lor, au făurit prin sunet o inefabilă și perenă statuie spiritului revoluționar al omenirii.

„Atinge clapele cu o sensibilitate mai mare decât cei care văd. Sunt convins că în cântul său apar în anumite registre dinamice nuanțări ce nouă ne sunt imposibile. Aș îndrăzni să spun că dimensiunea aceasta a lui Érdi Tamás se poate măsura numai cu etalonul chopinian. Îndrăznesc să susțin așadar că Chopin îi este foarte apropiat, căci muzicianul polonez este în teritoriul dinamic al indicațiilor piano-mezzoforte-forte cel mai sensibil maestru. Desigur, în muzica lui Chopin apare adesea și dramatismul, dar în teritoriul dinamicii este cel mai sensibil, deschide o dimensiune unică. Érdi Tamás semnalează această dimensiune într-un mod unic.” Acesta este un comentariu semnat de celebrul pianist Kocsis Zoltán, în revista *Parlando*, publicație de specialitate ce apare în Ungaria.

Érdi Tamás este un caz rar în lumea interpreților. Acest tânăr superb „vede” lumea prin sunete, prin muzică. Are aproape 32 de ani și a fost lipsit de capacitatea de a vedea minunile lumii, căci, născut fiind înainte de termen, incubatorul i-a dozat atât de mult oxigen, încât a orbit. Sunetele, muzica i-au deschis porți pe care a pășit pentru a pătrunde spre cunoaștere.

A început să studieze pianul cu Becht Erika și Kollár Zsuzsa, profesoare ce au inventat metode speciale pentru copilul extrem de talentat de doar cinci ani. L-au învățat să „vadă” partitura și claviatura cu degetele. Debutul cu orchestra îl face la 15 ani, cu *Concertul pentru pian și orchestră în La major* de Wolfgang Amadeus Mozart, sub genericul Festivalului Internațional „Primăvara la Budapesta”, dirijat de Vásáry Tamás, muzician cunoscut în lumea întreagă, cel care îi devine unul dintre mentorii și susținătorii cei mai importanți.

La 17 ani este cel mai tânăr și totodată cel de-al doilea clasat la Concursul Internațional de Pian „Louis Braille” de la Moscova. Este admis apoi la Academia de Muzică din Viena, la clasa maestrei Joó Imola. În 2002 Érdi Tamás absolvă ca bursier Conservatorul Regal din Toronto, clasa celebrului profesor Leon Fleisher. Tot din 2002 participă la cursurile de măiestrie susținute la Paris de pianista Rév Livia, cea cu care cântă de-o bună vreme și în recital. Încă din timpul studenției a fost pe afiș cu orchestre din Canada și Islanda. A fost prezent în 2000 la New York, la Carnegie Hall și Lincoln Center - Avery Fisher Hall. A susținut turnee în SUA, Canada, Europa, la Beirut, Kuwait, Bangkok și evident a cântat mult și în Ungaria. Între ultimele sale succese este cel de la Barbican Center din Londra. În 2008 primește premiul **Junior Prima** acordat de Ungaria celui mai reprezentativ artist sub 30 de ani. În decembrie 2008 Érdi Tamás este invitat la New York, pentru a susține la Palatul Națiunilor Unite un concert prilejuit de Ziua Mondială a Persoanelor cu Nevoi Speciale.

Repertoriul lui Érdi Tamás este impresionant atât în teritoriul concertistic, cât și în cel cameral. Știe 13 concerte, nenumărate opuri pentru pian și camerale.

Discografia lui Érdi Tamás este și ea reprezentativă. În 2000 a gravat pe CD la Casa Hungaroton două concerte de Mozart, reeditate și în Canada; în 2003 apare discul cu opusuri pentru pian solo de Franz Schubert, pentru care primește premiul Gundel; în 2004 primul CD numai cu muzică de Chopin; în 2005 DVD-ul ce recitalul susținut în superba sală a Palatului Artelor din Budapesta;

în 2006 cel cu pagini de Franz Liszt și Béla Bartók și a fost scos încă odată și cel cu concerte de Mozart.

Érdi Tamás a cântat în România prima oară în 1994, la Timișoara, cu Orchestra de Tineret a Radiodifuziunii din Budapesta, sub bagheta lui Hamar Zsolt. În 1996 a avut concerte la Cluj și Târgu Mureș, cu același ansamblu, dirijat de Gergely Kesselyák. În 2000 a fost din nou la Cluj cu Orchestra Simfonică a Filarmonicii Transilvania, dirijor Radu Panthea. În 2005, tot la Cluj, la Academia de Muzică, cu un recital cu lucrări de Chopin și Liszt. În 2008 recitalul în aer liber de la Satu Mare, a fost retransmis pe 1 octombrie – Ziua Internațională a Muzicii de postul de televiziune Duna/Dunărea și multiplicat apoi pe DVD.

În decembrie 2010 Érdi Tamás a susținut un turneu în România. În seara de 10 decembrie, la Centrul de Cultură din Arcuș – județul Covasna, a cântat cu prilejul Zilei Mondiale a Persoanelor cu Nevoi Speciale, invitat fiind de Fundația Creștina Diakonia – Casa IRIS din Sfântu Gheorghe. Pe 11 decembrie a susținut un recital la Centrul Cultural Maghiar din București. Studioul de concerte al Societății Române de Radiodifuziune - România Muzical a găzduit în seara de 13 decembrie un amplu program Chopin – Liszt.

Chopin: *Fantaisie-impromptu* opus 66 în do diez minor, *Nocturna* opus 72 nr. 1 în mi minor, *Barcarola* opus 60 în Fa diez major, *Berceuse* opus 57 în Re bemol major, *Balada nr. 1* opus 23 în sol minor, *Nocturna* opus posthum, *Poloneza* opus 53 în La bemol major. **Liszt:** *Funeralii*, din ciclul *Armonii poetice și religioase*, *Consolation în Re bemol major*, *Jocuri de apa la Villa d'Este* din ciclul *Ani de pelerinaj*, *Mephisto vals nr. 1* și *Rapsodia ungară nr. 6*.

Pianistica lui Érdi Tamás este aproape de impecabil! Este carismatic, știe să transmită, să evoce, să dea sens profund muzicii, pe care o slujește la modul ideal!

Cea mai recentă izbândă a pianistului Érdi Tamás este aceea că în ziua de 3 decembrie a primit înalta distincție **PRIMA PRIMISSIMA**, ce, alături de nicidecum neglijabila sumă de 50.000 de euro, reprezintă prețuirea culturii

maghiare. Premiul este oferit de Fundația Prima Primissima, ce a fost cititorită în 2003 de omul de afaceri Demján Sándor. Valoarea lui Érdi Tamás este reliefată și prin faptul că premiul al doilea a fost acordat Corului de Copii al Radiodifuziunii Maghiare, iar cel de-al treilea, celebrei soprane Tokody Ilona.

În încheiere, un alt citat reprezentativ despre Érdi Tamás, din revista *American Record Guide* – 2000 semnat de reputatul critic Thomas McClain: „Cântul său dă dovadă de o atât de imensă profunzime și expresivitate, pe care, dacă le caracterizezi prin cuvântul **remarkable** – **remarcabil** este prea puțin relevant...Nu am să pun de-o parte înregistrările lui Serkin, Askenazy, Uchida, Kissin și Clara Haskil, dar acest Mozart este într-o interpretare dintre cele mai bune din recolta ultimilor ani...Discul Mozart este un dar minunat cu care s-a prezentat tânărul pianist... Aștept cu mare curiozitate să văd cu ce va continua!” Se pare că Érdi Tamás confirmă cu fiecare sunet încrederea pe care nu numai criticul Thomas McClain, ci și toți cei care au avut ocazia să-l asculte, i-o acordă.

Oameni tineri, muzică veche sau reușita unui festival

Cleopatra DAVID

Aflat la cea de a cincea ediție, Festivalul de Muzică Veche organizat de un grup de tineri entuziaști ce activează în cadrul agenției de management artistic *Medieval Praxis* s-a desfășurat în perioada 30 octombrie – 1 noiembrie la Ateneul Român și a fost dedicat muzicii lui J. S. Bach. Conducerea muzicală a fost realizată de clavecinistul și dirijorul norvegian Ketil Haugsand.

Orchestra prezintă pe scena Ateneului în cele trei zile ale festivalului a fost *Il Gardellino* (Belgia), având în componență artiști ca violonista Mayumi Hirasaki, flautistul Jan de Winne sau oboistul Marcel Ponsele. Folosind instrumente de epocă și tehnica specifică acestora, tinerii muzicieni reconstruiesc atmosfera și stilul muzicii baroce, apropiindu-se de acel „autentic” căutat deopotrivă de interpreți și muzicologi.

Primul concert al festivalului intitulat *Magnificat anima mea Dominum* a avut în program cantata *Ich habe genus* BWV 82 avându-l ca solist pe contratenorul

Cezar-Florin Ouatu și *Magnificat anima mea Dominum* BWV 243 cu participarea Corului de copii Radio și a soliștilor. Impresionantă precizia intonațională și siguranța tehnică a instrumentiștilor și coordonarea dintre aceștia. Frumoasă sonoritatea Corului de copii cu adaosul de voci masculine și reușită redarea structurii în viziunea lui Ketil Haugsand.

Cea de a doua seară, din programul căreia au făcut parte *Concertul Brandenburgic nr. 5* BWV 1050, *Concertul pentru două clavecine* BWV 1060 și *Suita pentru orchestră* BWV 1068, a fost punctul culminant al festivalului. E greu de spus ce a fost mai spectaculos în redarea Concertului Brandenburgic: acuratețea execuției și frazarea violonistei Mayumi Hirasaki sau cadența clavecinistului Ketil Haugsand. Lui Haugsand i s-a alăturat Raluca Enea în concertul pentru două clavecine, cei doi soliști realizând o intensă comunicare, aș putea spune o simbioză artistică. Virtuozitatea dublată de cunoașterea muzicii interpretate în straturile cele mai adânci, dar și bucuria de a cânta au condus către exaltarea publicului bucureștean.

Cea de a treia seară a purtat numele *Glasuri de îngeri*. Corala *Cantemus* și orchestra *Il Gardellino* sub conducerea aceluiași entuziast, neobosit și inspirat Ketil Haugsand au adus pe scena Ateneului cele 6 motete de J. S. Bach: *Singet dem Herrn ein neues Lied* BWV 225, *Der Geist hilft unser Schwachheit auf* BWV 226, *BWV 227, Fürchte dich nicht* BWV 228t, *Komm, Jesu, komm!* BWV 229 *Lobet den Herrn alle*

Heiden BWV 230. Scrise în mare parte pentru două coruri, aceste lucrări sunt o piatră de încercare pentru orice formație profesionistă, cerând - în afara virtuozității - o cunoaștere aprofundată a stilului și o viziune clară asupra formei pentru o interpretare decentă. Membrii coralei *Cantemus* au dorit însă să depășească granițele provocării pentru corurile autohtone și au evoluat de fapt ca soliști în cvartete așezate de o parte și de alta a scenei, creând astfel efecte stereofonice. Muzicienii au strălucit în special în partea a doua a programului, când au reușit realizarea echilibrului sonor, a unei bune sincronizări și unde structurile au devenit mult mai clar audibile. În momentele solistice am remarcat atât frumoasa culoare vocală cât și frazarea expresivă și conform cerințelor stilistice ale sopranei Ruxandra Cioranu.

Mai mult decât un eveniment cultural major, Festivalul de muzică veche a fost un exemplu dat de tinerii de la *Medieval praxis* despre cum se poate face artă și în condiții de criză și despre ce înseamnă un PR eficient. Sala a fost plină în fiecare seară, publicul nefiind doar cel obișnuit al Filarmonicii. Materialele promoționale, bilingve, au fost excepțional redactate și realizate într-o grafică deosebită. Totul pentru a anunța că ceea ce se desfășura pe scenă nu este doar o mostră de profesionalism la cel mai înalt nivel, ci dăruire și punere a întregii ființe în slujba muzicii.

Turneul ansamblului CONTEMPORAN –

Muzica românească la Atena, Bruxelles și București. Dimitrie Cantemir - comemorare la 300 de ani de la urcarea pe tron.

Marcel SPINEI

Festivalul Internațional de Muzică Bizantină și Contemporană ediția a VI-a, susținut de ansamblul CONTEMPORAN sub conducerea lui Marcel Spinei s-a remarcat în această perioadă prin trei evenimente răsunătoare: la Atena – într-un concert de muzică românească, alături de câteva lucrări grecești și clasice, la Bruxelles prin interpretarea unor compoziții de D. Cantemir și M. Spinei – susținute în cadrul Seminarului Internațional «Dimitrie Cantemir» organizat de către Academia Română la Parlamentul European și Ambasada României la Bruxelles, iar la București printr-un concert de premiere românești, dedicat lui Cantemir.

La Atena a fost un program complex, o călătorie spirituală pornind de la Bach, Beethoven, Ceaikovski, Federico Garcia-Lorca și Richard Strauss, continuând cu muzică din România de Constantin Dimitrescu, Marcel Spinei, Fred Popovici, Adrian Iorgulescu, Ulpiu Vlad și Irina Hasnaș, iar din Grecia de Nikos Skalkottas, Evangelos Moutsopoulos și Michalis Hatzikonstandis. Un proiect de anvergură, dificil, înglobând într-un tot unitar multe generații, de la «monștrii sacri» la tinerii compozitori, de la artiștii interpreți consacrați la tinerii în debut, un liant nostalgic necesar, o călătorie muzicală aflată la răspântii de drumuri: Bizant après Bizant ... Ansamblul, format din soliști: Sanda Spinei – pian, synthesizer, Spiros Michas – clarinet, saxofon și Marcel Spinei - violoncel / fiecare dintre ei participând și la sistemul de percuție răspândit

ingenios, au dăruit interpretări deosebite, cu o muzică învăluitoare din lumea sferelor stelare. Alături de sunete s-a aflat și dansul modern, pe lucrarea compozitorului Michalis Hatzikonstandis, cu excepționala balerină Cristina Vasiliu / perfecționată în USA, și multe, multe tablouri, minunate oglinzi sufletești, într-o expoziție comună.

La Bruxelles, mesajul european al culturii românești a fost preponderent. Academicieni din diferite țări ale Europei, alături de alți oameni de cultură, sub egida Academiei Române – sufletul acțiunii fiind acad. Eugen Simion – au reliefat, la a 300-a aniversare, pe iluminatul savant și muzician Dimitrie Cantemir. Cei 21 de invitați au vorbit despre eruditul filosof, istoric, om politic, literat, lingvist, matematician, astronom, geograf, iar despre muzicianul compozitor, interpret, folclorist, organolog și profesor a vorbit Marcel Spinei, care a și interpretat din lucrările cantemiriene, cu un iison susținut la pian de Sanda Spinei. În final a fost dezvelit un bust al marelui erudit, ce a fost dăruit Parlamentului European, și înmânate Diplome de Excelență și Medalii cu efigia lui Dimitrie Cantemir (suflete în aur de către B.N.R.).

Pe 14 decembrie 2010, la Radiodifuziunea Română, în Sala Alfred Alexandrescu s-a desfășurat un alt concert al ansamblului, o continuare a celui de la Bruxelles – «Omăgiu lui Cantemir». Programul a inclus lucrări în premieră, de compozitorii români Dimitrie Cantemir, Marcel Spinei, Ulpiu Vlad, Mihaela Vosganian și Fred Popovici. A citit din poezia sa Miltiade Nenoiu. Ansamblul format din Cătălin Oprețoiu, Răzvan Gachi, Ovidiu Paraschiv, Cristian Horhoge, Marian Micu, Alexandru Marinescu, Mihaela Vosganian, Sanda Spinei și Marcel Spinei, a surprins compozițiile în ipostazele cheie, descompunând și recompunând imaginile sonore, într-o curgere fluentă și strălucitoare.

Nu-mi rămâne decât să felicităm pe acești muzicieni de înaltă ținută artistică, care au reușit să cucerească și să convingă prin adevărata artă pe care o profesază. Coordonatorii de excepție ai concertului au fost Ruxandra Arzoiu și Irina Hasnaș.

De la Cluj Modern la Palais Garnier Itinerarul Colindei–Baladă op. 46 de György Kurtág

Bianca ȚIPLEA-TEMES

Nucleul repertorial ce a constituit culminația ediției din 2009 a Festivalului *Cluj Modern*, legitimând plasarea manifestării sub zodia Arhetipurilor românești, a fost *Colinda-Baladă* op.46 de György Kurtág. Finalizată în 2008, după schițarea mai multor variante, piesa a fost concepută de către autor pentru a marca recuperarea trecutului său românesc și reluarea legăturii cu orașul natal, Lugoj. *Feed-back* emoțional pe portativ și lucrare singulară în creația muzicianului (prima cu text în limba română!), ea sondează profunzimi semantice nebănuite și face subtile racorduri între simboluri, aliniind metafore ce lasă întredeschisă posibilitatea citirii în cheie personală a acestui opus de maturitate.

Deși lui György Kurtág i se solicită programarea primei audiții absolute a noii lucrări la Paris, muzicianul dă ascultare priorităților sale sufletești și realizează premiera în România, pe 29 martie 2009. Nu numai evenimentul revenirii sale la Lugoj, unde i se decernează în 2008 titlul de "Cetățean de onoare", înclină balanța spre această alegere pronunțat sentimentală, ci și dragostea pe care compozitorul i-o poartă până în prezent profesorului său de limba română – Nicolae Brînzeu. Lui îi sunt dedicate paginile muzicale ale partiturii, iar sursa de inspirație indică un alt pilon pe care se sprijină universul spiritual al lui Kurtág: personalitatea lui Béla Bartók.

Plecând de la o colindă românească culeasă de către Bartók în comuna Păucinești/ Hunedoara, piesa se remarcă printr-o complexitate a scriiturii ce a solicitat din plin resursele tehnice și expresive ale tuturor interpreților (tenor solo, cor mixt și ansamblu instrumental). *Colinda* culeasă de Bartók în 1913 aduce în prim plan un motiv popular arhaic, cu o mare valoare de circulație pe teritoriul României: imposibila nuntă a Soarelui cu Luna. Caracterul arhetipal și larga răspândire a Baladei au deșteptat încă din secolul al XIX-lea interesul mai multor personalități ale literaturii românești, care au cercetat originea și semnificația textului, printre ei numărându-se Hașdeu, Eminescu, Densușianu, mai aproape de noi, Culianu, iar mai recent Ion Taloș, care scrie o amplă și documentată carte pe acest subiect (*Cununia Fraților și nunta Soarelui. Incestul zădărnici în folclorul românesc și universal*). Însuși Bartók găsește mai multe variante muzicale ale acestei balade, uneori cu funcție de colind, în mai multe localități din județele Timiș, Bihor sau Hunedoara. Kurtág apelează la acest motiv nu numai datorită valorii lui muzicale și a bogăției de sensuri, cât și datorită conexiunilor pe care el le găsește între textul baladei și relația cu totul specială dintre el și soția sa, Márta. Aceeași linie melodică descoperită și culeasă de Bartók i-a inspirat compozitorului un *Triptic* pentru două viori, op.45, rămas până acum în manuscris, care ținea spre aceeași semnificație: cea a dragostei dintre două firi complementare.

Ideal plasată ca epicentru al zonei Arhetipurilor românești în cadrul Festivalului *Cluj Modern*, *Colinda-Baladă* a fost prezentată în primă audiție în interpretarea tenorului Ștefan Pop, a Corului Filarmonicii clujene, acompaniați de un grup de instrumentiști sub bagheta dirijorului Cornel Groza. Însotită de

un mănunchi de piese ale compozitorilor Tudor Jarda, Sigismund Toduță, Vasile Herman, Myriam Marbé, Liviu Glodeanu, Adrian Pop, lucrarea a subliniat sonor tematica ediției din 2009 a Festivalului *Cluj Modern*.

Ecoul pozitiv al concertului de la Cluj a făcut ca proiectul să avanseze, treptat, spre occident, cucerind două importante centre ale muzicii europene: pe 8 iulie 2010, Corul Filarmonicii "Transilvania" și tenorul Ovidiu Daniel au evoluat sub bagheta aceluiași Cornel Groza, în cadrul celei de a 26-a ediții a *Festivalului Internațional Bartók* de la Szombathely, în compania instrumentiștilor Orchestrei Simfonice "Savaria" din Ungaria. Pe același afiș s-au regăsit *Concertul nr.2 pentru pian* și *Cantata profana* de Bartók, cel din urmă titlu punând perfect în valoare înrudirea de substanță cu *Colinda-Baladă* a lui Kurtág datorită ancorării în stratul cel mai autentic al spiritualității populare românești.

Răspunzând în cele din urmă invitației de a poposi la Paris, în țara de adopție a lui Kurtág, Corul Filarmonicii "Transilvania", tenorul Ovidiu Daniel și dirijorul Cornel Groza au reeditat succesul interpretării aceluiași opus pe scena Operei *Garnier*, pe 2 noiembrie 2010, în compania ansamblului instrumental *Musikfabrik* din Köln. Desfășurat în cadrul celei de-a 39-a ediții a manifestărilor reunite sub titlul *Festival d'Automne à Paris*, concertul a fost gândit ca un eveniment centrat în exclusivitate asupra universului muzicii lui Kurtág. De data aceasta, *Colinda-Baladă* a fost plasată în contextul creației autorului, fiind precedată de câteva piese din ciclul *Játékok*

(interpretat cu candoare la patru mâini de duo-ul Márta - György Kurtág) și urmată de tulburătoarele *Patru cântece pe poeme de Anna Ahmatova* pentru soprană și ansamblu, op.41, având-o ca solistă pe Natalia Zagorinskaia. În fiecare dintre cele trei contexte repertoriale, *Colinda-Baladă* și-a probat genialitatea, demonstrând în același timp bogăția de straturi semantice și complexa sinteză muzicală operată de către autor.

În paginile lucrării, de o maximă dificultate ritmică și expresivă, cu o textură polifonică ce lăsa impresia fragilității unui pergament, se realizează racorduri stilistice neașteptate între sonorități arhaice de colind, tonuri declarate de Horă, ritmuri de Berceuse-Siciliană. Se deschid, de asemenea, ferestre spre lumea altor autori în inspirate momente de coral (cu indicația *ppp di Gesualdo*) și în momente lirico-dramatice marcate în partitură cu indicația *pseudo Tristan*, toate aceste fotograme sonore fiind însoțite de o luxuriantă paletă de indicații agogice și de expresie, de natură aproape regizorală. Finalul, o *coda* la fel de surprinzătoare, mutată în registrul liric, se sprijină, șoptit, pe ultimele versuri din poezia *La steaua*, căutând parcă o rezonanță eminesciană semnificației *Colindei-Baladă: Lumina stinsului amor ne urmărește încă...*

Dincolo de privilegiul de a fi autorii primei audiții ai unei capodopere contemporane, muzicienii clujeni au avut șansa de a fi îndrumați în drumul lor spre piscul desăvârșirii interpretative de către György Kurtág însuși. Pentru fiecare reprezentare, compozitorul a lucrat intens cu muzicienii clujeni, în țară și în străinătate. Cu minuțiozitatea și exigența-i caracteristice, artistul a cizelat interpretarea până la detaliul accentelor de expresie, intervenind activ în repetiții, explicând și exemplificând intențiile sale componistice cu totală dăruire.

Privită prin fanta Arhetipului, piesa op. 46 funcționează bivalent, ca o întoarcere în timp, dar și ca o proiecție peste timp. *Deus faber* al sunetelor contemporane, György Kurtág adună în paginile *Colindei-Baladă*, ca într-un montaj, fragmente de eternități, probându-le coeziunea într-un univers magic, dar imperfect, în care Soarele și Luna nu se întâlnesc niciodată.

Foto: Florin Maier

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007-2013

MUSICUS 4

Proiectul „MUSICUS” demarat de Universitatea Națională de Muzică din București finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională se află în a cincea și penultima lună de desfășurare.

În această perioadă au fost înaintate către Autoritatea de Management următoarele: Anexa V „Notificare privind modul de păstrare al documentelor și al evidenței contabile legate de proiect”.

În tot acest timp a fost asigurată o transparență evidentă între UNMB și firma de audit financiar contractată pentru a fi efectuată o permanentă verificare a legalității și oportunității tuturor procedurilor și acțiunilor necesare pentru buna derulare a proiectului.

Au avut loc întâlniri și corespondență prin email cu monitorul de proiect privind verificarea documentelor depuse și eventualele schimbări necesare acestora.

Modernizarea și dezvoltarea capacității și infrastructurii vor conduce în mod direct la creșterea calității și a cantității proiectelor din domeniu pe o zonă anterior deficitară.

Prof.univ.dr. Mihai Cosma, Director Proiect
Asist.cercet. Andra Mihaela Frățilă, consultant științific

Departamentul de Cercetare Științifică și Activități Artistice
al Universității Naționale de Muzică din București.

Tel/fax: 021 311 25 45

Email: dcsaa@unmb.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007-2013

MUSICUS – inovație!

În cadrul acțiunilor de promovare și diseminare a rezultatelor din proiectul MUSICUS au fost incluse 300 de broșuri în două limbi de circulație internațională (100 exemplare în limba română, 100 exemplare în limba engleză și 100 exemplare în limba germană). Printre softurile achiziționate în cadrul proiectului se numără și suita Adobe Creative Suite 5 Master Collection, menită să faciliteze accesul la unelte grafice necesare bunei derulări ale acțiunilor specifice instituției noastre.

Cele 300 de broșuri au fost realizate cu suportul total al acestui software care oferă nenumărate posibilități de design interactiv, editare impecabilă a imaginilor precum și un număr foarte mare de șabloane de design. În vederea utilizării la capacitate maximă a softului a fost realizat un training video pe baza aplicației puse la dispoziție de compania Adobe intitulată Adobe TV Channels.

Folosind noile metode pentru prelucrarea de imagini prin introducerea conceptului 3D cu ajutorul tehnologiei Adobe Repousse precum și conceptul de Truer Edge îmbunătățit considerabil în această ediție de Photoshop am reușit să realizăm cu succes operațiunile de editare grafică și tehnoredactare ale broșurilor necesare proiectului, evitând astfel costurile suplimentare.

Prof.univ.dr. Mihai Cosma, Director Proiect
Asist.cercet. Andra Mihaela Frătilă, consultant științific

Departamentul de Cercetare Științifică și Activități Artistice
Al Universității Naționale de Muzică din București
Tel./fax: 021 311 25 45
Email: dcsaa@unmb.ro

Sărbăto(ri)ri muzicale

Luna decembrie a anului de grație 2010 a prilejuit fanilor jazz-ului momente spectaculare deosebite.

„Rock Jazz Folk” la Craiova

Astfel, după aproape un deceniu de tăcere, **Casa de Cultură a Studenților** din Craiova a reînnotat o îndelungată tradiție, organizând în serile de 8 și 9 decembrie cea de a XVIII-a ediție a **Festivalului Studentesc „Rock Jazz Folk”**. Înființat în 1978, **Festivalul** a impus de-a lungul anilor pe scena sa nume prestigioase ale celor trei genuri muzicale înscrise pe frontispiciu. De astă dată, ca reprezentanți ai capitolului **folk** și **rock**, au fost invitați **Nicu Alifantis**, **Alexandru Andrieș**, grupul „**Cargo**”, precum și forțe artistice locale – **Bogdan Grosu** (și prietenii), fetele de la „**High Seas**”. Jazz-ul i-a avut drept exponenți pe cei trei interpreți reuniți în combo-ul „**Nadia & Friends**”: **Nadia Trohin** - vocal, **Marius Vernescu** - pian (din București), **Răzvan Cojanu** - contrabass (Pitești). Dovedindu-se nu doar purtătorii de mesaj ai unor celebre teme standard din repertoriul genului, ci și improvizatori de certă creativitate spontană, tinerii jazzmen au beneficiat pe merit de aplauzele entuziaste ale publicului. S-au implicat în organizare **Nikos Themistocle**, **Gabriel Vlăduț** – împătimiții, dăruii susținători ai manifestării încă de la înființarea ei de acum treizecișidou de ani, dar și actualul director al Casei studențești de cultură, **Dorin Mărgărit**, și neobositul redactor radio **Florin Șișu**.

Capriel Dedeian – 50 Birthday Concert

Sala **ArCuB** din str. Batiștei nr. 14, a găzduit în data de 19 decembrie concertul aniversar al ghtaristului și compozitorului **Capriel Dedeian** cu prilejul împlinirii vârstei de 50 de ani. Au participat, alături de protagonist, grupul de **fusion „Jazz Challenge”** (**Dan Nicolau** - trompetă, **Alexandru Borșan** - pian, **Adrian**

într-o care cele intitulate „Noaptea”, „Amintiri '82”, „Cafeaua de dimineață”. Evenimentele spectaculare majore la care **Capriel Dedeian** a fost răsplătit de public, în afara recitalurilor și concertelor obișnuite, s-au numit „**Galele jazz-ului**” de la **Costinești** – edițiile 1984, 1986, 1987, „**Festivalul Internațional de Jazz**” de la **Brașov** – edițiile 1984, 1986, 1990, „**Danubian Jazz**” de la **Galați** – ediția 1992, „**Festivalul Internațional de Jazz**” de la **Chișinău** – ediția 1993, „**Festivalul**

Capriel, Garbis Dedeian și Jazz Challenge

Flautistu - ghtară bass, **Cătălin Putingher** - baterie), iar ca invitați saxofonistul **Garbis Dedeian**, soliștii vocali **Silvia Dumitrescu** și **Daniel Lazăr**, bateristul **Eugen Nichiteanu**. La o vârstă egală cu o jumătate de veac, **Capriel Dedeian** (de etnie armeană, născut la 19 decembrie 1960, la București) se recomandă drept un artist activ și plurivalent. În primul rând ghtarist, crescut într-un mediu familial propice receptării artei sunetelor (tatăl lui fiind clarinetist, iar fratele, **Garbis Dedeian** – saxofonist de prim rang, șef de formație, compozitor și aranjour), **Capriel Dedeian** a început studiul instrumentului, ca autodidact, la 14 ani, debutând doi ani mai târziu în quartetul alcătuit de saxofonist. Avea doar 19 ani când s-a produs pentru prima oară în clubul de jazz condus de regretatul **Mihai Berindei**. De la începutul anilor '80 datează și primele sale compoziții,

Internațional de Jazz” de la **București** – ediția 2003, „**Porgy And Bess Jazz Club Festival**” de la **Viena** – ediția 2004, „**Europalia Jazz**” de la **Bruxelles** – ediția 2007, **Festivalul Internațional de Jazz „Days And Nights**” de la **Galați** – ediția 2009. În perioada 1993-1997 s-a produs în Germania împreună cu „**Solo Group**”, răstimp în care a susținut recitaluri și concerte în cluburi din München, Bad Reihenhall, Berchtesgaden, Regensburg, Salzburg.

În pauza Concertului aniversar din 19 decembrie a fost lansată o culegere de creații ale lui **Capriel Dedeian** (membru al **Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România**) cuprinzând 20 dintre temele sale care îl relevă ca pe un înăscut melodist, un rafinat armonist și un echilibrat arhitect sonor.

Florian LUNGU

Marina Voica, în mare formă

Marius GHERMAN

Încă o dată se dovedește că marile noastre vedete, în ciuda trecerii timpului și a mediatizării mult sub valoarea și meritele lor, dau adevărate lecții de profesionalism și vitalitate. Am mai scris în paginile noastre de „globe-trotter”-ul Marina Voica, un adevărat model de viață închinată muzicii, azi în S.U.A., mâine în Israel sau Germania, neobosită pe drumurile succesului. De fapt, veteranii genului se orientează tot mai mult spre turnee peste hotare, în condițiile în care organizatorii din țară preferă jenantele prestații ale unor artiști (e cam mult spus pentru acești fani ai playback-ului...) pentru care noțiunea de „live” e o necunoscută. Însăși Marina Voica a revenit, după câteva luni, în Republica Moldova, la Chișinău (am relatat despre prezența sa anterioară, cu emisiuni radio și TV), unde este idolatrizată. De această dată a ridicat

în picioare pe cei 2.000 de spectatori de la Palatul Național, într-un super show electrizant organizat de Fundația „Vatra”. Promotor a fost cunoscutul jurnalist și om de radio Dumitru Rotaru. Abia întoarsă acasă, a putut constata cu bucurie că ecoul superbelor ei recitaluri de la festivalul „Dan Spătaru” de la Medgidia (transmis în direct de OTV) și de la Teatrul muzical „Nae Leonard” din Galați (în spectacolul realizat de Alexandru Jula, coleg de generație) a impresionat pe cei care într-adevăr cunosc și apreciază muzica. Astfel, Claudia Mirițescu, cunoscută interpretă din Brașov (a concurat și la festivalul de la Mamaia), a invitat-o pe Marina Voica să susțină un recital pe scena unuia dintre cele mai puternice concursuri pentru copii din România, „Fulg de nea”, ajuns la ediția a 5-a. Și aici triumf, micuții aspiranți la glorie, dar și părinții și profesorii lor având ce învăța din lecția „predată” de artistă pe scena transformată în adevărată catedră. Drept urmare, a doua zi a fost

invitată la postul local de televiziune, în emisiunea cu rating mare a Dorinei Roman, unde a făcut din nou dovada unor calități tot mai rar întâlnite la cântăreții din noul val... (Foto: **Dorina Roman**)

Alesis, pentru aleși

Mihai CHIHER

Vești bune de la Alina și Romeo Negoiasă, liderii formației Alesis, cu „sediul”, după cum se știe, la Câmpina. Formația se află, indiscutabil, într-o spectaculoasă ascensiune, nefiind săptămână în care să nu fie invitată la un post de televiziune sau să nu susțină câteva concerte. Dovadă primirea entuziastă din partea publicului din Israel, în cele trei reprezentații de la Tel-Aviv, Haifa și Bersheva. Distribuția spectacolului i-a mai inclus pe Gabriel Dorobanțu (cu care Alesis are și un savuros moment mexican), Anca Țurcașiu, Jean Paler, prezentator fiind Florin

G. Dorobanțu, J. Paler, A. Țurcașiu, Alesis

Busuioc (ProTV Internațional a fost partener media). Că Alesis este în centrul celor mai importante manifestări o dovedește și faptul că de Revelion a concertat la hotelul „Orizont” din Predeal, în prezența președintelui României, a primului-ministru, a unor membri ai Guvernului și parlamentari, într-un

show în care au mai strălucit Adrian Enache, Nico și Maria Cârnelci, sub „bagheta” prezentatoarei de farmec Iuliana Marciuc. A doua zi, pe 1 ianuarie, celor de mai sus li s-au alăturat Flavius Teodosiu și Nicolae Voiculeț. Așadar, pentru Alesis semne bune anul are!

Pacientul englez

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

La actuala ediție, TVR (Marina Almășan-Socaciu a schimbat mult în bine „fața” concursului) a decis ca preselecția națională Eurovision să se desfășoare de... Revelion! Nu cunoaștem motivația și nici nu ne interesează, fiecare își orânduiește cum crede treburile în ograda lui.

Înfrângere la „rating”

Probabil s-a găsit în felul acesta soluția pentru a nu se mai pregăti nici un program special, așa cum au procedat celelalte posturi (tristă soluție pentru un colos cu mii de angajați!), cert e că în noaptea dintre ani, cum se spune, greul a căzut pe umerii Eurovisionului. Pentru telespectatorul de calitate n-a fost rău, alungat de manelele jenante de pe toate celelalte posturi (ce rușine!), dar această programare a răpit evident din audiența concursului, care ar fi fost infinit mai mare într-o zi obișnuită, nemaivorbind că ar fi permis artiștilor să cânte (pe bani frumoși, pe care evident TVR nu are cum să-i ofere) în programele speciale din piețe și restaurante. Regretul nostru este real, dar cine cunoaște structura românului pus pe chef trebuia să știe că acesta va prefera muzica populară și, vai, manelele, acoperite uneori sub titulatura „cântece de petrecere”. Conform cifrelor de audiență, în intervalul orar 20 – 2, primul loc a fost ocupat de ProTV (cu o medie de 1.090.000 de telespectatori), urmat de Antena 1 (1.029.000), pe poziția a treia de pe podium urcând, dar la foarte mare distanță, postul de nișă (muzică populară, așa cum scriam mai sus), Etno TV (253.000). În

continuare: Kanal D (236.000), Național TV (228.000), Prima TV (214.000) și abia apoi TVR 1 (doar 198.000)! Cifrele s-au referit la publicul urban, din fericire, fiindcă dacă s-ar fi luat în considerare și cel rural vă dați seama la ce diferențe s-ar fi ajuns, căci la țară numai de cântecele în engleză de la Eurovision nu le arde mesenilor cu chef! Cert este că toate aceste posturi au filmat din timp programe speciale de Revelion, și așa a ajuns postul public, altădată „amiralul flotei TV”, pe locul... 7, întrecut, oroare, până și de Național TV, Etno TV, Prima TV, Kanal D (post... turcesc!). Cu forța sa umană și tehnică, TVR ar fi putut concepe un program atractiv, lăsând selecția Eurovision pentru o altă zi, când rezultatele ar fi fost net altele: în anii anteriori concursul înregistra peste

s-a cheltuit (bănuim) mult, iar realizarea a fost adesea remarcabilă.

Show-ul

S-a optat pentru un studio mare, cu invitați așezați la mese, dar care mai mult ca sigur abia au așteptat să fugă la ospățurile copioase de acasă, concursul fiind prea lung, aseasonat cu niște așa-zise momente comice (cei de la TVR chiar așa rău au ajuns, pentru a apela la Cove, vedetă a postului Kanal D?!) și invitați cam nefericiți. Credem că s-a mers pe varianta unor soliști cu mai multe prezențe în finala europeană, totuși era noaptea de Revelion și omul vrea să-și și desfete ochii, ceea ce n-a fost cazul cu interpreta din Malta (vai, vai!) și cea din Irlanda (oh,

6 puncte de rating, pentru ca acum să atingă doar... 1,7! De altfel, interesul scăzut al telespectatorilor (numai de SMS-uri votante nu le ardea oamenilor, ei dădeau eventual mesaje de felicitare!) este evidențiat și de numărul hilar de voturi, la o țară cu o populație de 22 de milioane: altădată se primeau multe mii, acum primii clasați în topul publicului abia se pot lăuda cu 1560, deci e clar că, așa cum a fost programat, concursul s-a adresat strict celor avizați, prietenilor, familiilor, devenind el însuși „de nișă”. Păcat, pentru că s-a muncit și

oh!). Tot din Irlanda (de ce?) a venit binecunoscutul Johnny Logan, invitare normală, jos pălăria, dar parcă simțim că el a filmat și pentru „În Trecerea Anilor”, ceea ce la o adică nici nu e rău. Foarte gustate au fost melodiile interpretate de invitații străini (altminteri voci bune) împreună cu gazdele evenimentului, Paula Seling și Ovi (cam „exploatați”, însă, cu prea multe apariții, nemaivorbind că nu pricepem această marotă a TVR de a-i transforma pe cântăreți în prezentatori, în loc să-i lase să facă tot ce știu ei mai bine!), dar și cu

Daniel Iordăchioae, membru în juriu (cum pot fi oare marginalizate asemenea glasuri?). Cei trei actori (dintre care cel mai bun a fost, normal, Eugen Cristea) aveau costumații tiroleze sau bavareze, dar finala europeană va avea loc la Düsseldorf, care e în cu totul altă parte!

fel și la cântăreți, dar despre asta mai târziu), așa încât, în juriul finalei NAȚIONALE, au fost nu mai puțin de 3 străini: cele două nefericite soliste de care am amintit, fiecare cu câte 3 prezențe în finala europeană, Chiara Siracusa din Malta și Niamh Kavanagh din Irlanda (tragem

în țară? Ținem minte că acum câțiva ani ne era propus pe post de specialist un grec cu un site!

Opinia generală este că înafara primelor 4-5 clasate, celelalte piese finaliste au fost foarte slabe, dar că jurizarea a fost corectă, nemaistârbind controverse. Din păcate, din nou opinia marelui public (deși, la numai 1560 de voturi, nu se poate vorbi de așa ceva!) n-a coincis cu a juriului. La televoting a câștigat melodia „Open Your Eyes” (construită pe calapodul valoroasei piese „Shine”, locul 2 în 2008 cu grupul suedez Biondo), interpretată de Distinto, Ianna și Anthony Icuagu. Dar cum juriul a așezat pe locul 1 piesa cu Hotel FM și doar pe 4 pe victorioșii de la televoting, orădenii-britanici au triumfat. Media acuză faptul că de 2 ani TVR a renunțat la cele 5 jurii de la preselecția inițială (al compozitorilor, realizatorilor radio, realizatorilor TV, presei și... „societății civile”, de parcă restul erau militarizate!), pentru că 35 de opinii încrucișate ar fi selecționat titluri mai competitive. Aflăm astfel, cu stupefacție, că melodia „Open Your Eyes” nu era inițial selecționată pentru finală, reușind să intre doar datorită unei retrageri! Dacă e într-adevăr așa, e ceva putred în modul de notare și apreciere, pentru că acum cântecul a fost la un pas de victorie!

Juriul

Ca și în anii trecuți, punctajul juriului a fost adunat cu acela al publicului (deci nu s-a făcut o „medie”, cum greșit s-a afirmat). Președinte al juriului a fost Adrian Ordean, el având alături un alt membru tânăr al U.C.M.R., Andrei Tudor, dar și un aspirant, Eduard Cârcoț, de câteva ori cu piese excelente în finala națională, pe care o dată, cu „Tornero”, a și câștigat-o. Doar 3 compozitori din 11, cam puțin... Ceilalți membri: Alexandra Căpraga – regizor muzical (pensionată de TVR, deși e în plină formă! Ce legi absurde!), Andrei Marica – redactor-șef al redacției muzicale Radio România, poetul Lucian Avramescu (dar, din moment ce toate textele au fost în limba engleză... Poate i s-au pus la dispoziție traduceri!), Dan Manoliu – redactor-șef al redacției Divertisment TVR. Ce nu putem sub nici o formă accepta este sugerarea, subliminal, că n-am avea suficienți specialiști în țară (la

nădejde că și de la TVR a fost cineva în juriul din această țară!), dar și... ziaristul din Belgia, Olivier Vanhout (ăsta cine o mai fi?). N-or fi comentatori avizați și în România? Că de la revista Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, „Actualitatea Muzicală”, nu e nimeni invitat nu ne miră, dată fiind poziția noastră obiectivă, adesea critică și niciodată obedientă, dar chiar nu se mai pricepe nimeni la muzică pop

Mihai Alexandru și B-Body & Soul

De la 4 la 1

Am mai spus-o, sunt tot felul de artiști de care nu auzi mai nimic în restul anului, dar care par specializați, se concentrează pe puținele competiții de gen – Eurovision, Cerbul de aur, Mamaia. Este și cazul grupului înființat în 2005 la Oradea de compozitorul Gabriel Băruță, Hotel FM, ocupant al locului 4 anul trecut. La ediția actuală a fost adoptată formula de trio: David Bryan (solist vocal), Gabriel Băruță (pian, backing vocal), Alex Szus (tobe), rămânând de văzut dacă se va completa scenic la Düsseldorf numărul de 6 persoane permis de regulament. Băruță pregătește copii talentați la Oradea împreună cu profesoara Meda Horjan („Meda Music”) și plănuiește să-și deschidă un studio și în Capitală. Cum sunt oameni care vor să ne facă să credem că nu mai avem voci de calitate în țară (vezi și „norvegianul” Ovi, anul trecut), nu ne mai miră că s-a permis formației orădene „fentarea”

și a venit în România cu o misiune de binefacere, acum 4 ani, lucrând ca voluntar la reconstrucția unui orfelinat din Oradea. S-a îndrăgostit de o româncă, a decis să rămână aici (bănuim că obținerea cetățeniei nu va fi o problemă, suntem o țară ospitalieră), a cântat într-un bar, la postul TV local din Oradea și... a ajuns să reprezinte România la

cu 5 prezențe (am înțeles că el intenționa să încredințeze altcuiva piesa, dar nu i s-a permis, ceea ce nu prea înțelegem: e concurs de creație sau ba?). Citim undeva că TVR a invocat „rațiuni financiare” legat de organizarea selecției în noaptea de Revelion, dar ne îndoiim că onorariile, inclusiv ale străinilor, au fost mai mici tocmai în noaptea când toți au contracte grase!

Distino, Ianna și Anthony Iguacu

Leticia

regulamentului, care interzice participarea artiștilor străini, prin înglobarea unui englez în trupă. Culmea e că nici nu avem de-a face cu un profesionist (altminteri ar fi încercat să reprezinte Anglia, ha, ha!), ci de un amator oarecare. David Luke Michael Bryan este... sudor, originar din Newton Aycliffe

Eurovision! Parcă ar fi o poveste frumoasă de Crăciun... Specializarea de care vorbeam este păguboasă, o sumedenie de autori de talent ocolesc competiția, îndeosebi cei cu experiență. Iată, anul acesta 9 din cei 13 finaliști au mai luat parte la finale naționale, recordman fiind Laurențiu Cazan,

Alte țări grăbite

În Cipru selecția a avut loc pe 10 septembrie, victorios fiind Christos Mylordos. Albania a ținut finala de Crăciun (dar acolo musulmanii sunt majoritari) și o va trimite la Düsseldorf pe Aurela Grace, 36 de ani, care trăiește în S.U.A. În Bosnia și Herțegovina a fost desemnat direct, fără finală, veteranul Dino Merlin (în anii '80 a înființat trupa Merlin, cu imens succes în Iugoslavia până în 1992). Același sistem și în Olanda, fiind desemnată din oficiu (aoleu, ce mai scandal ar fi la noi dacă s-ar face așa ceva!) trupa 3JS, numai că 5 din piesele ei vor fi supuse unor sondaje radio, pentru a desemna cea mai populară melodie (iată deci că în multe țări se merge pe votul publicului). Turcia va fi reprezentată de formația Yüsek Sadakat, iar Armenia de vedeta sa nr. 1, Emmy. În Republica Moldova înscrierile se

fac până pe 16 ianuarie, urmând a avea loc preselecție și finală, sub sloganul „O melodie pentru Europa”. Finala europeană se va desfășura la Esprit Arena (35.000 de locuri, bilete mai ieftine decât la Oslo, de la 89 la 189 euro). Acolo vor ajunge 43 de țări, dar numai 24 în finală. Organizatorii, EBU, anunță că 4 țări revin după ani de absență. Austria a fost ultima dată în 2007, Ungaria revenise în 2005 după 6 ani de absență, a mai fost în 2007, 2008 și 2009, dar a absentat anul trecut la Oslo. Italia revine după nu mai puțin de 13 ani, ea făcând parte din „Big Five” (țările direct calificate, datorită cotizațiilor uriașe plătite EBU), celelalte fiind Marea Britanie, Franța, Germania și Spania. San Marino reapare de asemenea, după participarea din 2008. Tot 43 de țări au fost și în 2008. Pe 17 ianuarie, la Host City Insignia Exchange din Düsseldorf, vor fi

Clasamentul

Bună, rea, ierarhia trebuie respectată, dar imediat după preselecție criticile au apărut. Piesa „Change” este considerată drept cea mai slabă care a reprezentat România la Eurovision, așa încât un succes ar fi intrarea în finală. Mai mulți ar fi optat pentru compoziția lui Mihai Alexandru, „Bang Bang”, cântată de autor împreună cu B-Body&Soul, pentru ingeniozitate și refren antrenant (or asta se cere la Eurovision!). Pe diversele forumuri, criticile curg: „la noi muzica este învechită, cu mult în urma a ceea ce se cântă înafară”, „piesele de anul acesta au fost cele mai

Laurențiu Cazan

Adrian Cristescu

stabilite grupele semifinale (care vor avea loc pe 10 și 12 mai), în fiecare din acestea intrând câte 19 țări, din care doar 10 vor accede în finală. Ordinea intrării în concurs se va stabili pe 14 martie, finala, programată pe 14 mai, urmând a fi prezentată de Anke Engelke, Stefan Raab și Judith Rakers.

slabe dintotdeauna”, „de data asta nu a mai fost vorba de plagiat, dar asta e valoarea noastră reală, suntem foarte slabi, mai că preferam un plagiat!”. Nu că am fi de acord cu toate aceste aserțiuni, dar e bine de știut cum privește lumea concursul Eurovision. Așadar, la a 56-a ediție a competiției Eurovision țara noastră va fi reprezentată de melodia „Change”, compusă de Gabriel

Băruță, text G. Băruță și Alexandra Ivan. Compozitorul a câștigat astfel un automobil BMW oferit de Automobile Bavaria. Înafara primelor două clasate, foarte bune, cu șanse reale au fost considerate cântecele aduse în concurs de Direcția 5, Mihai Alexandru, Laurențiu Cazan, în timp ce prestațiile cele mai dezamăgitoare au fost oferite de Dan Helciug și Blaxy Girls (și când te gândești că erau voci acum vreo 2 ani care le găseau potrivite pentru finală!). Așadar iată ordinea finală: Hotel FM – 22 puncte, Distinto, Ianna și Anthony Iguacu – 17, Direcția 5 – 17, Mihai Alexandru și B-Body&Soul – 16, Laurențiu Cazan – 12, Leticia – 10, Blaxy Girls – 6, Adi Cristescu – 4, Dan Helciug – 4, Claudia Pavel – 3, Dalma – 3, Silvia Ștefănescu – 2, Rallsa – 0. Ca buni români cu suflet de... englezi, nu putem decât să sperăm că ne vom clasa cât mai bine la Düsseldorf și mai ales înaintea Marii Britanii, ca să vadă ce talent le-a scăpat printre degete!

„APLAUZE, APLAUZE” pentru Stela Popescu și Alexandru Arșinel

Oana GEORGESCU

După succesul premierei oficiale a spectacolului „APLAUZE, APLAUZE” (regia Bițu Fălticineanu), cu Stela Popescu și Alexandru Arșinel, ce a avut loc în luna decembrie, Sala SAVOY și-a deschis porțile pentru public chiar pe 2 ianuarie, când a fost programat spectacolul „Vara nu-i ca iarna”, premiera estivală a anului 2010. Revistă în 2 acte și 36 de tablouri (majoritatea textelor sunt semnate de Mihai Maximilian, o parte din melodii aparțin lui Vasile

Veselovski, iar alte piese sunt preluate din repertoriul internațional), spectacolul este dedicat aniversării a peste 30 de ani de carieră a celebrului cuplu de actori. Invitate speciale sunt actrița Tamara Buciuceanu-Botez și interpreta Sanda Ladoși, care revine astfel pe o mare scenă după o perioadă mai lungă, pe care a dedicat-o celor doi copii ai săi. Din distribuție fac parte Ana Maria Donosa, Mirela Boureanu-Vaida, Cristian Simion, Nae Alexandru, Miruna Birău, Raluca Guslicov, Monalisa Basarab, Daniela Cristea, Alin Gheorghișan, Radu Ghencea, Duo Acrobatic Lascu, Baletul Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” (coregrafia Cornel Popovici, soliști: Edy Chirițescu-Ligia Judeanu, Mihai Ciobanu-Oana Popovici, Vali Roșca-Daniela Lazăr). Merită remarcate scenografia, decorurile și costumele absolut superbe semnate de arh. Theodora (Bobi)

Al. Arșinel, Șt. Florescu, S. Popescu

Dinulescu. Direcția muzicală aparține compozitorului Dan Dimitriu.

Luna decembrie a fost una plină de evenimente pentru colectivul Teatrului de Revistă condus de actorul Alexandru Arșinel. Pe 6 decembrie, cu o seară înainte de plecarea la Campionatul European de Handbal Feminin găzduit de Danemarca, Echipa Națională de Handbal Feminin a României în frunte cu antrenorul Radu Voina a asistat la spectacolul „Revista Revistelor”. Atunci, fetele, convinse că artiștii le vor purta noroc, au promis să se întoarcă acasă cu cel puțin o medalie de bronz. Și s-au ținut de cuvânt! Pe 12 decembrie, imediat după Premiera spectacolului „APLAUZE, APLAUZE”, Ștefan Florescu, președintele APC Sector 6, i-a sărbătorit, premiat și omagiat alături de echipa sa la Restaurantul “Casa Florescu”, pe toți artiștii și angajații Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”. Cu numai o lună în urmă, în cadrul campaniei “Din Suflet, Pentru Suflet”, acesta a cumpărat 400 de bilete pentru tinerii și pensionarii care au avut acces gratuit la spectacolul “Revista Revistelor”. Pe 15

decembrie, la Ateneul Român, cuplul de mari actori Stela Popescu - Alexandru Arșinel a fost distins cu TROFEUL Galei „10 pentru ROMÂNIA” 2010 la categoria „Actori”. După o săptămână, pe 21 decembrie, marea actriță Stela Popescu și-a sărbătorit ziua de naștere, pentru ca seara să fie inaugurată oficial noua Galerie de Artă cu vernisajul expoziției de pictură (Andrei Damo) și de sculptură (Ion Iancuț), intitulată „JOC ÎN TEATRU”. Evenimentul a fost prezentat de Liviu Tudor Samuilă și de Alexandru Arșinel. Și tot în decembrie Teatrul de Revistă a fost laureatul Societății Umoristice “PĂCALĂ”, al cărei președinte fondator este prof. univ. dr. Geo Saizescu, renumit regizor. Astfel, Premiul “GRIGORE VASILIU BIRLIC” i s-a conferit, cităm, “Vasului amiral al umorului românesc scenic-revuistic,

Sanda Ladoși

Ambasador Internațional Interbelic și nu numai al spiritului fantezist-realist și socio-politic național”. În 2008 actorii Nae Lăzărescu și Vasile Muraru au fost distinși la Categoria “Actori” a aceleiași festivități cu

Premiul “Mircea Crișan - pentru cel mai rezistent cuplu de umoriști comico-muzicali”. (Foto: Dragoș Constantin).

Educație Muzicală

Livia GHIONEA

Cei mai buni dintre cei buni, adică cele mai importante voci ale scenei lirice românești și cele mai influente personalități culturale ale anului au fost prezente și premiate, așa cum am mai scris, la Gala Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical 2010, spectacol prezentat de actorii Maia Morgenstern și Florin Piersic Jr. Nominalizările și premiile au fost stabilite atât de public - în proporție de 50%, cât și de un juriu de specialitate, evenimentul având un important scop caritabil. Banii obținuți din vânzarea biletelor la gală vor fi utilizați pentru sprijinirea copiilor talentați, cu posibilități materiale reduse. În cadrul galei au fost aduse în prim-plan valorile operei, operetei și ale baletului, timp de peste două ore iubitorii de frumos putând urmări un spectacol complex, în cadrul căruia momentele acordării premiilor au fost intercalate cu cele artistice, susținute de artiștii și orchestra Operei Naționale condusă de dirijorul Iurie Florea. Sopranele Felicia Filip și Irina Iordăchescu, împreună cu tenorii Marius Manea și Vlad Miriță, au interpretat arii celebre din opere și operete compuse de Verdi, Massenet, Gounod și Lehar, acompaniați de orchestra Operei,

care a deschis seara cu uvertura operei “Carmen” de Bizet. Printre laureații ediției a II-a a Galei Premiilor VIP pentru Artele Spectacolului Muzical 2010 s-a numărat și Opera Comică pentru Copii, distinsă cu Premiul pentru Educație Muzicală, trofeu care a răsplătit astfel activitatea de excepție a echipei conduse de directorul fondator Smaranda Oțeanu-Bunea. O activitate care a început în urmă cu 12 ani și s-a concretizat în 12 Premii Internaționale, 13 Premii Naționale, 150 de spectacole/stagiune, 50 de titluri în repertoriul general și peste 50.000 de spectator/stagiune. După premiera de la sfârșitul lui noiembrie cu mozaicul muzical-coregrafic “Regal de toamnă”, stagiunea de iarnă va continua cu musicalul “Coana Chirța”, cu baletul de buzunar “Fata rău păzită” și cu spectacolul “Gianni Schicchi”. Toate dedicate în exclusivitate copiilor care umplu la fiecare început de săptămână, până la refuz, Foyerul Alb al fostului Teatru Giulești.

Piersic, cântărețul

Cătălina-Margareta MICLOȘ

De ziua marelui actor trimit de aici, din Arad, prinos de recunoștință, inclusiv printr-o poezie pe care i-am dedicat-o, pentru tot ce ne-a dăruit, inclusiv pe tărâmul muzicii, Florin Piersic. "Cu îndrăzneala omului de rând/ ce vrea să îți ureze La mulți ani!/ doresc să scriu și eu timidul gând/ în numele acelor mii de fani"... În plină glorie ca actor de teatru și film, Florin Piersic a cochetat cu muzica ușoară, mai întâi în musical-ul "Corina" (după "Jocul de-a vacanța" de Mihail Sebastian), un mare succes scenic aparținând regretatului compozitor Edmond Deda, în care actorul a avut-o drept minunată parteneră pe Angela Similea. "Pentru sublima ta activitate/ pentru elanul veșnic tineresc/ pentru atâtea roluri minunate/ din suflet spun un sincer mulțumesc!". Spectacolul s-a jucat de peste o sută de ori în țară și peste hotare, bătând adevărate recorduri de audiență într-o perioadă când musical-ul făcea încă primii pași la noi (alte reușite în domeniu fiind cele aparținând lui

Laurențiu Profeta). "Pentru atâtea filme-ncântătoare/ la care astăzi încă mai privesc/ și pentru mari trăiri nemuritoare/ din suflet spun un sincer mulțumesc!". Trecând prin neuitatele roluri muzicale din producțiile de excepție ale TVR, realizate de Tudor Vornicu, Alexandru Bocăneț sau Titus Munteanu, actorul-cântăreț a ajuns la remarcabila producție muzicală pe care ne-a propus-o casa Ovo Music, a lui Ovidiu Komornyik, CD-ul "Hoinărind printre amintiri", recenzat în paginile revistei noastre.

"Cu toții știm că îți iubești părinții/ așa cum și eu pe-ai mei îi iubesc/ și-i pui pe-aceștia la un loc cu sfinții/ de-aceea înc-odată mulțumesc!". Pe acest CD melomanul îl descoperă cu încântare pe Piersic cântând, în ritm "Latino lasciv", că "Viața este o poveste", o poveste frumoasă, cu el în rolul principal, cavaler neînfrânt... "Cuvintele din lume sunt puține/ ca să exprim cu drag tot ce gândesc/ știu sigur doar atât: astăzi, Florine/ o țara-ntreagă spune mulțumesc!". Cu eleganța-i cunoscută și vocea inconfundabilă, interpretul mai face "Un pas pe

zăpadă" atunci "Când ninge", ca în această iarnă când împlinește... nu putem crede câți ani! "Și tot o țară-

ntreagă îți dorește/ ani mulți, cu sănătate-n viitor/ tu simți că toată lumea te iubește/ și vrem cu toți să fii nemuritor!". Atunci când, pe CD-ul amintit, rememorează "O poveste de o zi", el ne face să înțelegem că "Femeia e secretul". Și cum să nu-l credem, pe el, adorat de toate femeile din lume? "Te rog să ierți timida-mi încercare/ de a-ți elogia darul divin/ și că-n această zi de sărbătoare/ pentru un "genial"... e prea puțin!". Ca nimeni altul, cu farmecul lui indicibil, Piersic ne plimbă "Pe cărările vieții", învățându-ne să dăruim "Anemone mii", cu multă, multă "Iubire"...

Artiști la zi

Sorin BANU

Prins între concerte și evenimente corporative, **Pepe** a găsit puțin timp de studio pentru a termina înregistrările unui nou single. „Uno, Dos, Tres” este piesa pe care Pepe o propune, o piesă ritmată flamenco, cântată în spaniolă în aceeași abordare inconfundabilă și personală, definită deja într-un brand. „Uno, Dos, Tres” este extras spre promovare de pe următorul album Pepe, ce va fi lansat pe la jumătatea lui 2011. Partea de compoziție o semnează Adrian Cristescu, cu care Pepe a mai colaborat și pe alte piese. Influențele profund tradiționale din „Uno, Dos, Tres” a făcut ca limba spaniolă să fie aleasă pentru a transmite mesajul piesei.

Nicolae Voiculeț, artistul care timp de 20 de ani a promovat neîncetat imaginea României în lume, a concertat pentru prima oară într-un club din București, alături de invitații lui speciali. După ce a încântat melomanii de pe aproape toate continentele și peste șaiszeci de șefi de stat, Nicolae Voiculeț a dorit să fie în mijlocul publicului său de suflet, alături de Raluca Moianu, Mara și trupa Senzor. Concertul susținut de Nicolae Voiculeț la Memories Lounge s-a numit „Seara colindelor de poveste”, iar cei prezenți au asistat la un melanj inedit între colinde - atât internaționale, cât și românești, sound-uri drum-n-base, vocea misterioasă a Marei, inconfundabilul nai al artistului și alte surprize. Raluca Moianu și-a lansat al doilea album, „Povestea colindelor de Crăciun”. Nicolae Voiculeț, un artist complex, virtuoz al naiului, dirijor, coordonator muzical și producător, promovează imaginea României la un nivel înalt de exprimare artistică, devenind astfel un Ambasador al Identității Naționale.

Pop-rock, jazz & musical

Doru IONESCU

Primele emisiuni „Remix” (de la final de ianuarie, ca de obicei la TVR Cultural) s-au referit deopotrivă la arhive și la prezent, aruncând în lumină evenimente trecute de mulți cu vederea, la câte maxiciudățenii au loc zilnic în noul showbiz românesc...

De exemplu, portretul bateristei **Lidia Creangă**... Cu „Catena”, a doua trupă de rock feminin din România, Lidia a ajuns, din 1969 până în '77 să fie (re)cunoscută în toată țara, alături de lidera chitaristă Anca Vijan Graterol ori, pentru scurt timp, de solista Păunița Ionescu. Pe lângă marile concerte, mi-am permis să evidențiez și fapte din umbră: încercarea de interdicere (cu reținere la miliție, inclusiv bătaii) pe motive de relații cu străinii (pe când fetele

Sorina și Lidia Creangă

cântau la mare), nedusă la capăt datorită intervenției în forță a lui Adrian Păunescu, avortul... cu cântec al Lidiei, problemele psihice ale Ancăi – rezolvate doar prin emigrare – și fuga fetelor în Occident reușită prin căsătorii de conveniență!

Dacă Anca s-a stabilit la Hanovra și a avut o carieră muzicală înfloritoare (ca și Păunița, după 1990), Lidia și-a găsit cu greu locul, ea vizând de fapt America! Cu fostele colege a cântat doar în primii ani '90 („Big Mama & The Kids”), dar nu s-a putut acomoda cu Germania, părăsită de vreo trei ori. Până la urmă a ajuns,

cunoscând un fost hippie pe net, cu care s-a și căsătorit în 2002, în Santa Cruz, pe lângă San Francisco. Iar acolo lucrează la un restaurant, unde strânge ban cu ban și, când atinge masa critică, vine în România cu licența câte unui musical în dinți.

Aici, împreună cu sora sa Sorina Creangă și cu studenți de la U.N.A.T.C. (dar nu numai) pune în scenă (cu greutate nenumărate și, repet, bani din buzunar) lucrări de anvergură aparținând patrimoniului universal, altfel imposibil de montat în România de nume cu firmă! Așa a fost în 2006 când, beneficiind de aportul regretatului Adrian Pinteau, bucureștenii au putut vedea „Jesus Christ Superstar” în variantă autohtonă, urmat în 2008 de „Evita”. În iunie 2010, au reușit patru reprezentații (deci nu toate 20 la care aveau dreptul) cu „Hair” (cu speranța reluării anul acesta) la Casa Studenților „Preoteasa”, din păcate prea puțin știute. În rest, la sfârșitul interviului din septembrie, deși nu se simte americană, abia aștepta să ajungă pe aeroport în California, unde vameșul avea s-o întâmpine cu deja familiarul „Welcome home”! Fără cuvinte...

În septembrie i-am prins la Timișoara, tot înainte de revenirea acasă la Heidelberg, pe doi pionieri ai jazz-ului românesc din anii '70, pianistul **Paul Weiner** și bateristul **Puba Hromadka**. Cei doi au emigrat, la puțin timp unul după altul, în 1977, și s-au stabilit în Germania – Weiner și-a continuat ingineria, iar Hromadka a cântat ca percuționist de muzică... grea. Fără a fi dispus de mari arhive cu cei doi, am reușit să încropesc de-un portret duo cu imagini de la clubul de jazz timișorean (1968) cu Bebe Jivănescu, Puiu Lazaru și alții, dar și cu filmări cu „Paul Weiner Trio” (Sibiu 1975) cu Bela Kamocsa, cvartet cu Liviu Butoi (Timișoara 1976) și din nou ultima prezență la festivalul sibian într-o formulă extinsă, în anul plecării (în acest caz folosind sunetul discului „Spirale”). Cei doi au revenit în țară cântând la primele cinci ediții ale festivalului de la Gărbâna (acelea underground, în șura lui Puba, de unde mai apoi au apărut manifestările mamut cunoscute azi), ca și la primul club de profil din țară – „Pod 16” din Timișoara, organizat tot de Puba chiar pe Bega. Și atât. Din fericire, am beneficiat de sprijinul dnei Jenny Brăescu, inimoasa organizatoare de la Brașov, care mi-a dăruit imagini de senzație din recitalul festivalului „Kronstadt II”, unde ex-timișorenii au avut un rarism recital, deosebit!

Catena

(Mai sunt) spectacole de calitate

Ana-Maria SZABO

Criza aceasta de care se tot vorbește (și care, să recunoaștem, este reală) a micșorat considerabil numărul spectacolelor de calitate, ferite de „manelizarea” care a invadat dizgrațios toate posturile comerciale de televiziune. Am putea crede că acum, când atmosfera din show-biz este mai rarefiată, remarcăm mai ușor pepitele de aur ițite din mîlul mediocrității sau, mai bine zis, doar cei cu idei și originalitate au curajul să înfrunte vremurile grele și pentru cultură. La Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești, de pildă, compania Petrotel-Lukoil a oferit angajaților un show de mare diversitate și atractivitate, moderat cu farmec de actrița Alexandra Velniciuc (spre surpriza gazdelor, a prezentat și în limba rusă!), cunoscută de la emisiunea TVR „Atenție, se cîntă!”, unde îi este parteneră compozitorului Horia Moculescu...

Spectacolul a avut de toate, cum se spune: admirabilii copii interpreți de folclor de la Liceul de arte din Ploiești, constituiți în ansamblul „Ciuleandra”, instruit de cunoscuta interpretă și realizatoare TVR Maria Tănase-Marin, dar și o vedetă autentică a genului, Gelu Voicu, alături de formația sa, „Lăutarii din Teleorman”, în componența căreia intră și câțiva profesori de muzică. Gazdele au fost reprezentate de grupul intitulat amuzant „Uniunea tinerilor specialiști”, cu dans, dar și cu muzică.

Nico, aflată la ea acasă (este solistă a Teatrului de revistă „Majestic” din Ploiești), a cântat, cu verva-i cunoscută, acompaniată de o formație dirijată de soțul ei, compozitorul Laurențiu Matei. Absolut remarcabile momentele coregrafice oferite de valoroasa trupă „Luno Dance”, condusă de Silviu Popa, având o experiență de 6 ani: dans modern, contemporan, clasic, coregrafii complexe și expresive, costume cuceritoare, 8 tineri de mare talent. Deși la Petrotel-Lukoil nu se joacă nimeni cu focul, aici în sală au făcut-o toți cei prezenți, cântând „Playing with fire” alături de eroii de la ultimul Eurovision, Paula Seling și Ovi, după care jocurile de lasere și o amuzantă tombolă au întregit un spectacol conceput

după toate regulile artei.

Aceleași laude se cuvin unui alt spectacol de sfârșit de an, cel al „Rom-Vac”, acolo unde ing. Constantin Chiurciu și soția sa Viorica, un cercetător de mare valoare, i-au avut alături pe cei peste trei sute de salariați. Aici avem un exemplu și mai edificator de inventivitate, gust și experiență managerială (Tudor Chițu este un producător cu mare experiență, el fiind impresarul lui Gheorghe Zamfir și cel care aduce „Fire of Anatolia” și „Troia” în România), pentru că am aflat cum se poate întreține o atmosferă incendiară, în care s-a dansat non-stop mai bine de 8 ore, fără a avea la dispoziție mari vedete, numele cele mai cunoscute fiind ale Emiliei Dițu (într-o revenire notabilă, a cântat în premieră alături de Mihai Dinescu o nouă piesă a lui Ovidiu Komornik) și ale valorosului cântăreț de folclor din Teleorman, Gheorghe Gheorghe.

În acompaniamentul unui valoros trio de la „Doina Argeșului” din Pitești (Dragoș Păunescu-acordeon, Florian Duțu-orgă și dirijorul orchestrei de la festivalul „Zavai-doc”, violonistul Victor Buștean) au evoluat cu aplomb, înafara celor amintiți, frumoasa Ionela Stăncioi (profesoară de canto la Liceul „Dinu Lipatti”),

Gheorghita Nicolae (realizatoare a emisiunii „Tezaur folcloric” de la TVR), Nicoleta Diaconu (din Pitești), Nicolae Datcu (de la Ansamblul „Ciocîrlia”), Polina Gheorghe (de la postul de radio „Antena satelor”, reprezentat și de Gheorghe Ghelmez-director, Garofina Șorogon-redactor). Reușitul spectacol a fost completat de spumosul moment umoristic oferit de actrița Doina Ghițescu.

Nico

De la Vegas

Captain Jack

În noaptea dintre ani, cum se spune, aproape toate orașele mari au invitat locuitorii să urmărească spectacole în aer liber. E ușor însă să organizezi asemenea concerte când ai un buget mare (cazul Cap-talei, unde au evoluat mai toate formațiile noastre de prim rang), dar meritul este al acelor care

Craiova... redivivus

Dorin MANEA

În urma cu ceva ani, la Casa de cultura a studenților din Craiova se organiza unul dintre cele mai importante și prestigioase festivaluri autohtone, la care au primit premii numeroși muzicieni deveniți ulterior nume de referință. După o lungă întrerupere și multe tentative nereușite de reluare (sediul Casei retrocedat pe jumătate, fonduri puține), iată că am avut acum ediția a 18-a a Festivalului studențesc Rock, Folk, Jazz, sub patronajul Ministerului Educației, Cercetării Tineretului și Sportului, Autorității Naționale pentru sport și tineret, la inițiativa aceluiași entuziast Nykos Temistocle, liderul formației Redivivus. Subintitulat Alive/ Celebrating Live Music, festivalul a fost conceput în două părți: în prima zi - o serie de conferințe, cronică și

proiecții susținute de Florin-Silviu Ursulescu, Florian Lungu, Florin Șișu și recital jazz Nadia And Friends, moderator - Gabriel Vlăduț, prezentatorul dintotdeauna al festivalului. Ziua a doua: concerte cu sala plină ale artiștilor craioveni și invitaților - High Seas, Bogdan

Grosu, No Antidote, Avatar, Nicu Alifantis, Alexandru Andrieș, Cargo.

Succes de public, succes de stimă, o idee excelentă, pusă în practică cu fonduri minime: așteptăm ediția 2011, la parametrii de odinioară...

Nicu Alifantis

au știut să închege distribuții atractive cu buget mic. Dăm din nou exemplu Focșanii, unde președintele C.J. Vrancea, Marian Opreșan (cu un mesaj aplaudat la miezul nopții), s-a bazat din nou pe Andreea și Radu Fornea (United Media), colaboratorii săi tradiționali, rezultând un super-show demn de a fi oferit ca exemplu. Timp de o oră, în deschidere, a încântat Ansamblul folcloric profesionist „Țara Vrancei” (orchestră, dansatori, obiceiuri de iarnă),

Ionela Stăncioi

condus de interpreta Maria Murgoci, care ne vorbea de salariile de mizerie primite de artiștii din România... Au preluat ștafeta Etno (Florin Grigore, alături de două dansatoare), Future Underground (liceeni din Focșani conduși de „Bisky”), T-Funky Fresh (simpatice trupă de

street dance, care a rămas în continuare alături de Captain Jack), Arsenium (Arsenie Todiraș i-a verificat pe spectatori dacă știu pe dinafară „Dragostea din tei”, a trupei O-Zone, neștiind probabil că publicul din Focșani este cel mai cunoscător din țară), De La Vegas (cu Silvia Lăuneanu și Daniel Robu dezlanțuți). Alexandra Ungureanu și Crush (Radu Cernăuțan și Sorin Seniuc) n-au ocolit nici unul din hit-urile lor („Hello”, „Please you”, „Plâng nopțile”, „Aprinde dragostea”, „Inima mea”), spre bucuria miilor de spectatori, în timp ce Provincialii, aflați pe teren propriu, nu și-au dezamăgit numeroșii admiratori, cărora le-au oferit și o surpriză, refăcând duetul vocal Ionuț Ungureanu – MoniK, de la Eurovision 2004, cu piesa „Promise Me” (devenită ulterior în varianta română, cu Andra, „Sărutul nopților de Rai”). Cum aminteam mai sus, nici în acest an, spre deosebire de alte municipii cu pretenții mai mari, la Focșani n-a lipsit vedeta internațională, de această dată fiind vorba de duetul Captain Jack (Bruce Lacy și Sunny), care a entuziasmat pe cei peste opt mii de spectatori (la minus 10 grade, o performanță!) cu toate șlagărele dintr-o carieră exemplară de 15 ani pe tărâmul „euro-dance”. Mai e nevoie să amintim de jocurile de lasere-unicat, aduse din Marea Britanie, de artificii mult peste București, de instalația de sunet și lumini coordonată de Ovidiu Popică? Prin prisma raportului calitate-preț, Focșanii dau de departe lecții tuturor!

Vedete

Alexandru BIRO

La sfârșitul anului trecut am avut ocazia să reîntâlnim numeroase vedete care au ținut să fie prezente la câteva dintre cele mai reușite lansări, fie că au fost a colecției exclusiviste de bijuterii a Lorinei Bălțeanu („*Lorina Bijoux*”), a cărții celebrului Gordon Ramsay („*Bucătăria Lumii. Rețete fantastice de pretutindeni*”, Ed.Litera) sau a celor mai noi colecții de lacuri pentru unghii lansate la București de însăși Joey Brown – „Regina manichiurii de la Hollywood”. Marea actriță Stela Popescu, cea mai bună prietenă a designerului Lorina Bălțeanu, a fost prezentă la lansarea magazinului „Lorina Bijoux” alături de „imaginea” Natalia Barbu și de numeroase vedete: interpreții Corina Chiriac, Stela Enache, Anca Țurcașiu, Raoul, Deea și Dinu Maxer, Mihai Constantinescu și Simona Secrier, Natalia Guberna, Marinela Pârvu, Daniel Iordăchioae, soția sa, actrița Nouria Nouri și fiul lor cel mare, Darius, Teodor Rădulescu, unul dintre cei mai valoroși coregrafi din Rep.Moldova, împreună cu trupa sa „HOT DIAMONDS”, actorii Cristina Stamate și Gabriel Fătu, apoi Oana și Viorel Lis, vedetele TV Alexandra Velniciuc (TVR), Roxana Iliescu (B1TV) și Florentina

aceste vedete au ținut să fie prezente alături de interpreta Elena Merișoreanu și de fiica sa, Raluca, actrița Crina Matei sau tenismenii Alexandra Dulgheru, Adrian Marcu, Diana Marcu și Bogdan Gauzin la prezentarea colecțiilor 2011 de manichiură, culoare și modele („*Teenage Dream*” by OPI - Katy Perry, „*Glam Slam*” by OPI - Serena Williams și „*Burlesque*”), realizate în colaborare cu vedete de la Hollywood și din

Elena și Raluca Merișoreanu

lumea sportului alb. Colecția „*Burlesque*” este inspirată de filmul cu același nume, cu Christina Aguilera și Cher în rolurile principale, iar „*Glam Slam*” va fi lansată de Serena Williams la cele 4 turnee de Grand Slam ale anului (Australian Open, French Open, Wimbledon și US Open). „*Teenage Dream*” este și numele celui mai

recent album al lui Katy Perry, laureată la MTV Music Award cu Premiul pentru „Cel mai bun videoclip”. „*Sunt foarte fericită că facem echipă cu o vedetă pop de asemenea calibru*” – a spus Joey Brown la București. La sfârșit de an, Deea și Dinu Maxer, Mihai Constantinescu, Elena și Raluca Merișoreanu, Marinela Pârvu, Victor Yila, Oana și Viorel Lis, Hot Diamonds, Alina Dumitru, Natalia Guberna și Alexandra Velniciuc, prezentatoare alături de Horia Moculescu a emisiunii „Atenție! Se cântă!” (TVR) au promis că vor învăța

C. Chiriac, S. Popescu, L. Bălțeanu, N. Barbu

Opriș (Prima TV), Alina Dumitru, campioană olimpică la judo. Toți au fost seduși de bijuteriile hand-made care îmbină materialele naturale și tehnicile tradiționale cu arta modernă, fiind prezentate în colecții unicate: „*În numele trandafirului*”, „*Ieri pentru mâine*”, „*Războiul bumbilor*”, „*Fado*” și „*Regina Maria*”. Multe dintre

să gătească măcar câteva dintre rețetele lui Gordon Ramsay, care nu este doar un bucătar celebru și un proprietar de restaurante cotate cu mult-râvnitele „stele Michelin”, ci și o vedetă de televiziune în adevăratul sens al cuvântului. **Foto: GABI BOHOLT**

Povești muzicale

Mihai CHIHER

Timp de două luni, micuții membri ai Corului „Nostalgia” s-au pregătit pentru marele spectacol de Crăciun, intitulat sugestiv „Crăciun de Poveste”, și pentru a cânta colinde și cântece de iarnă împreună cu vedete precum Mirabela Dauer, Nico sau Raoul sub îndrumarea coordonatorului Allen Alexandru, cel care a înființat în 2005 acest cor. „Corul Nostalgia” este un proiect social care vine în sprijinul copiilor defavorizați, cu situație materială precară, dar talentați, copii care nu au șansa să-și dezvolte abilitățile artistice și să urmeze cursuri de pregătire muzicală. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6 a organizat la AFI Palace Cotroceni un concert gratuit destinat copiilor, părinților și bunicilor. Astfel, au răspuns apelului artiști consacrați precum Mirabela Dauer, Nico

și Raoul, „Taraful Domnesc” (dirijor Mirel Bria), Grupul de Copii „Minisong” (prof. Vicențiu Enache, Șc.gen.nr.197), Corul Bisericii Brâncuși «Sf.Ioan Rusul» și copiii Centrului Pilot Social Multifuncțional „Buburuza Mare” aflat în subordinea DGASPC Sector 6. În cadrul spectacolului „Crăciun de Poveste” organizatorii au pregătit o tombolă cu premii substanțiale, concursuri, animație, demonstrații de face-painting și multe alte surprize.

Residence Deejays & Frissco – „Romanian National Tour”

50 de orașe, 7 luni, costume spectaculoase, laser show,

coregrafii unice și multe surprize. După ce au cucerit topurile din România și din străinătate cu primele două single-uri, „Sexy love” și „Lovely Smile”, Residence Deejays & Frissco dau startul unui amplu turneu național – „Romanian National Tour”.

Turneul cuprinde în traseul său peste 50 de orașe și va dura până în luna mai, 2011. Conceptul de spectacol are ca temă „viitorul”, având la bază muzica electronică,

Maxer, locul I

Ioan SĂTMĂREANU

Nu o dată am semnalat faptul că multe melodii valoroase sunt respinse inexplicabil (sau nu?) la preselecția pentru festivalul de la Mamaia, pentru ca după puțină vreme să devină hit-uri, ceea ce nu prea este cazul cu piese finaliste și chiar premiate! Iată o poveste frumoasă și grăitoare, istorisită de tânărul compozitor Dinu Maxer, despre ascensiunea rapidă a unui astfel de cântec: „Am avut ocazia să o cunosc pe doamna Eva Kiss la un mai mult decât agreabil spectacol al „Operei comice pentru copii” (inaugurarea grădinii de vară), unde am purtat o discuție relaxată cu dânsa, soțul ei, muzicianul Constantin Radu, și nașii Evei, Livia și Vali Gauzin. La un

moment dat, doamna Kiss, pe care o admiram încă de când eram copil, mi-a spus ceva ce nu voi uita curând: *Aș fi onorată să îmi compuneți o piesă!*. A fost un imbold extraordinar pentru inspirația ulterioară, pentru această piesă compusă la începutul verii. Distanța ar fi putut fi un impediment, Eva locuind în Danemarca, noroc că există internetul, care ne-a permis o comunicare muzicală la distanță. Surpriza mea mai mult decât plăcută a fost atunci când, după ce am trimis ideea de piesă-o variantă orchestrală - răspunsul a fost: *Nouă*

ne place, nu vrem să schimbăm nimic!. Apoi am scris versurile, care au „curs” de la sine, se potriveau toate ideile cu metrica frazei muzicale. Piesa s-a realizat prin înregistrarea vocii în Danemarca și apoi, prin internet, am preluat-o și am prelucrat-o în studioul lui Gabi Mitran, acolo unde de ani de zile îmi cizelez cântecele. Reacția extraordinară a numeroșilor fani ai Evei Kiss m-a determinat să o postez pe site, pentru a putea fi ascultată oricând, de toată lumea”. Iar rezultatul s-a văzut imediat: în urma voturilor primite, piesa „Cuvinte nespuse”, compozitor și textier Dinu Maxer, a ocupat locul I în Topul melodiilor românești pe luna septembrie, difuzat de Radio România Actualități! Piesa este difuzată zilnic de postul de radio Național FM (grație realizatorului Denis Ciulinaru, un om pasionat), care, se cuvine spus, transmite non-stop muzică românească, surclasând procentul de 10-15 % de la postul public de radio...

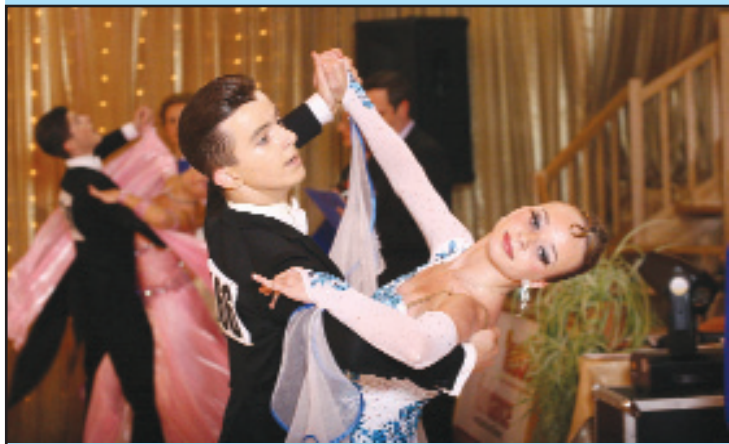
show-uri de lasere, proiecții grafice, costume de scenă inedite și un lucru inedit – Residence Deejays & Frissco vor compune o piesă live, pe scenă. „Practic ne vom muta întreg studioul pe scenă. Vom compune o piesă acolo, cu publicul, pentru că pentru ei facem tot”, povestește Frissco.

**Dan
CHIRIAC**

Regal coregrafic

Ioan SĂTMĂREANU

După cum se știe, marea campioană a dansului sportiv românesc, Mirona Gliga, are la Reghin, în organizarea clubului "Dansul viorilor" (unde și predă), una dintre cele mai importante competiții de gen, care de altfel îi și poartă numele. Desfășurată sub egida Federației române de dans sportiv, cu colaborarea Consiliului județean Mureș, "Cupa Mirona" a ajuns la ediția a 5-a, reunind și de această dată sute de dansatori de valoare din întreaga țară. Federația (F.R.D.S.) de specialitate s-a înființat în 1991, un an mai târziu devenind membru cu drepturi depline al federației

mondiale (I.D.S.F.), iar din 25 ianuarie 1992 face parte din Comitetul olimpic român. F.R.D.S. numără în prezent circa 130 de structuri, cu peste 6.000 de dansatori legitimați și alți 15.000 de practicanți înscriși la cursurile de inițiere, 330 de antrenori și instructori și 70 de arbitri, inclusiv de clasă internațională. Anual, peste 300 de perechi reprezintă țara noastră la mai mult de 50 de concursuri internaționale, nu o dată cu rezultate remarcabile.

Competiția a fost ca de obicei una spectaculoasă, găzduită în paralel de două săli, cu un program foarte bine pus la punct: parada dansatorilor, prezentarea celor nu mai puțin de 28 de arbitri, a oficialilor, a invitaților (ministrul Ilie Sârbu), cu discursurile președintelui F.R.D.S., deputatul Vasile Gliga, și vice-primarului de Reghin, Maria Precup. Un rol important l-au jucat cei 12 sponsori, cei 14 parteneri media (între care, la loc de cinste, "A.M."), dar mai ales părinții, care fac sacrificii uriașe pentru ca odraslele lor să poată aspira la glorie. Ei au urmărit cu emoție demonstrația copiilor de la Gimnaziul "Mirona", instituție înființată în anul 2000, din inițiativa Fundației cultural-umanitare "Vioara". Dotat cu două localuri noi, cu 5 săli de dans, internat, cu taxe

modice, gimnaziul găzduiește periodic seminarii de dans sportiv, sub îndrumarea unor antrenori de renume, majoritatea foști mari campioni. De altfel, loturile naționale de dans sportiv se pregătesc în complexul de la Reghin. Directori de concurs au fost, în cele două săli, Marian Adam și Alexandru Acs, președinți de juriu – Valeria Mangra și Costin Mihaie, iar observatori federali – Cristian Parnescu și István Toth, un adevărat factotum fiind neobositul Otto Varga.

E greu să-i trecem în revistă aici pe toți câștigătorii celor mai bine de 40 de finale, așa încât îi vom aminti doar pe cei care au triumfat la

categoriile cele mai importante sau la ambele secțiuni, Standard și Latino, începătorii având tot timpul să se afirme. Așadar, iată-i pe cei mai merituosi: Vlad Pâslariu-Eszter Pop (Rus Team Gheorgheni), la 14-15 ani - cei

doi au avut performanțe internaționale de excepție în 2010, Rareș Soponar-Alice Rusznyak (Rus Team Baia-Mare), la 16-18, Raul Faliboga-Loredana Butea (Fantezia Galați), la 12-13, Paul Moldovan-Cristina Tătar (Dance Art Tg. Mureș), la 16-18 Latino, Răzvan Lupașcu-Diana Miron (Fantezia Galați), 14-15, Zsolt Cseke-Judit Karalyos (Stephany Oradea), Open 19-35, Victor Ciurcoiu-Cristiana Parnescu (Fantasy Sibiu-Crystal Top Cluj-Napoca), 10-11, Andrei Ghiță-Bianca Preda (Alla Dance Ploiești), 6-9, Mihai Paraschiv-Diandra Ilieș (Fantezia Galați-Authentic Bacău), 14-15. Dincolo de rezultate au contat audiența de

excepție, cu un public cunoscător și exigent, premiile consistente (cele mai importante înmânate de Mirona Gliga Toncean și Vasile Gliga), transmisiile în direct la televiziune, coreografiile senzaționale, numărul mare al copiilor de 6-7 ani atrași către dans. "Cupa Mirona" este, indiscutabil, un reper esențial al dansului sportiv românesc.

Mirona Gliga-Toncean

Dan Ștefănică, armonie frântă

Pe Dan l-am cunoscut în anul trei de Conservator, când am devenit colegi de an, de secție și de bancă, în urma transferului meu de la Cluj la București. A fost primul din clasă care a depășit, aproape instantaneu, ușoara superioritate a bucureșteanului vis a vis de ardeleni, atunci o rară avis la facultatea de muzică. M-a cucerit din prima clipă prin jovialitatea lui mirătoare, prin candoarea sufletească și mai ales prin cavalerismul aproape desuet cu care mă trata. Așa că la foarte scurt timp eram și buni prieteni. Cu el am cunoscut Atheneul Român, unde mă invita la concerte. Cu și prin el m-am îndrăgostit de Gershwin, pe care-l iubea nespun și a cărui "Rapsodie Albastră", dar mai ales "Concert pentru pian și orchestră" a devenit leit motivul nostru zilnic. Am plâns împreună privind înmărmuriți istoria tulburătoare a tinerei evreice din timpul războiului, din

filmul "Jurnalul Annei Frank", și ne-am bucurat până la extaz tot împreună când cot la cot dezlegam efectul unic al viorilor lui Ceaikovski. M-a ajutat să descopăr Bucureștiul cu frumusețile sale, dar și excesiva bună dispoziție, cauzată de hazul situațiilor, create în mare parte de el, petrecute la grădinile de vara din Mamaia, unde cânta pe timpul vacanțelor.

Mergeam adesea la hotelul Sofitel, să-l ascult cântând la pian... Doamne, ce frumos cânta! Cum intrai în hol, avea pianul imediat pe dreapta, era parcă în lumea lui, indiferent câți și dacă îl ascultau. A fost tare marcat atunci când conducerea hotelului a renunțat la el, era cu siguranță pentru el o sursă de venit deloc neglijabilă. Ultima dată l-am văzut în primăvara anului trecut, după ce primise premiul U.C.M.R.: era necăjit că nu mai primea revista "A. M.", ca înainte, venise la redacție să-și ia un exemplar, apăruse acolo, normal, și fotografia lui. Este chiar fotografia pe care o vedeți alăturat...

Născut la 8 ianuarie 1944, compozitorul a absolvit cursurile secției "Compoziție, dirijat și pian" la Conservatorul bucureștean. Încă de pe băncile facultății devine profesor de muzică de cameră la Liceul "Dinu Lipatti", iar între 1976-1981 activează la Școala populară de artă. Din 1973 este membru titular al Uniunii cineaștilor, iar în 1976 este primit în U.C.M.R. A scris muzică de cameră, simfonică, ușoară, de jazz, de teatru. Unii dintre cei mai importanți regizori (Lucian Bratu, Șerban Marinescu, Stere Gulea, Andrei Blaier, Alexa Visarion, Dan Mironescu) i-au dorit colaborarea - așa s-a născut muzica sa pentru banda sonoră a filmelor de lung-metraj "Drum în penumbră", "Domnișoara Aurica", "Orașul văzut de sus", "Jachetele galbene", "Cel mai iubit dintre pământeni", "Crucea de piatră", "Terente, regele bălților", "Vulpe-vânător", "Dulcea saună a morții", plus peste 40 de filme de scurt-metraj. A participat la concerte de jazz, a efectuat turnee ca pianist în S.U.A., Elveția, Venezuela, Germania, Anglia, Mexic. A obținut numeroase premii importante pentru muzica de film, dar și pentru muzica ușoară a câștigat mai bine de zece distincții - din partea U.C.M.R. (1995, 2010), la Mamaia (unde a fost de câteva ori și în juriu), dar și la Poznan, în Polonia.

Rareori am fost atât de emoționată ca în preajma lui, când își arăta pofa nebună de muzică, pe care o lua când în serios, când în glumă, cu aceeași pasiune. În timpul facultății mi-a dat și un nickname (Motane), inspirat din ticul meu de a desena un cap de pisică, pe orice îmi cădea în mână: șervețel, bilet de tramvai, program de sală sau foaie de muzică, poreclă cu care mi s-a adresat frecvent până mai săptămânile trecute.

Dan Ștefănică a fost un om și un prieten deosebit. Cât despre ce fel de muzician a fost (compozitor și pianist jazzist), sincer, sper că știe toată lumea. În orice găsea motiv de veselie și optimism. De aceea, n-am înțeles plecarea lui atât de bruscă și definitivă?

Și mă doare nespun.

Așa că Dane dragă, ce mai pot să-ți spun eu acum? Decât că îți mulțumesc pentru că ai făcut parte din viața mea, veselindu-mă cu bucuria ta, că-ți mulțumesc pentru Ceakovski, Gershwin, Beatles și pentru cavalerismul tău de epocă.

Sper să te fi întâlnit deja cu Gershwin și ca o schimbare bine potrivită și meritată, să cânte el pentru tine acum. Și îți mai doresc Dane, ca să fi în eternitate învăluit de „Rapsody in blue”.

Doina MOGA

A fost un artist modest, discret, pe care rareori îl vedeai la evenimente. De aceea a fost o bucurie să-l întâlnesc, acum vreo doi ani, la lansarea unui album compus de regretatul, inimosul Eugen Berteau, pentru o solistă pe care acesta dorea s-o impună, Cristinell, în cuprinsul căruia Dan Ștefănică avea o compoziție minunată, pe care intenționase cândva s-o vadă în finală la Mamaia (dar era un cântec prea frumos, ce să caute acolo?). Dintre cele peste 200 de titluri de muzică ușoară și jazz înregistrate ne-au rămas în memorie "Primul vals" (piesă din 1970, legată indisolubil de vocea de neuitat a lui Aurelian Andreescu), "Noapte de argint" (Stela Enache), "Vorbe de foc", "Bate, bate vântule!", "Rămâi cu mine" (Corina Chiriac), "Țărnuț soarelui" (cu regretata Cornelia Vorvoreanu), "Așteptarea", "Spre viitor" (Adrian Romcescu).

Sunt trist, simt un fior rece la inimă, prea mulți prieteni, prea mulți creatori de mare valoare ne-au părăsit în ultima vreme, lăsându-ne tot mai singuri... Și nu pot încheia aceste rânduri încărcate de tristețe fără a aminti de alte trei despărțiri dureroase, unele din ele petrecute într-un total anonim: Marilena Vasilache, soția devotată a compozitorului Vasile V. Vasilache (probabil că, premonitoriu, s-a grăbit să lanseze anul trecut superba antologie discografică dedicată creatorului...), chitaristul-bas și șeful de orchestră Gabi Popescu (multă vreme component de bază al big-band-ului Radio) și tânărul regizor Bogdan Toader. De numele acestuia din urmă se leagă unele dintre cele mai reușite video-clipuri muzicale ale vedetelor noastre, așa încât am avut un gust amar când am citit în "Libertatea" că avea nevoie de numai 3.000 de euro pentru o operație pe care n-a mai apucat s-o facă! Soliștii de renume cu care colabora câștigă suma asta în mai puțin de o oră...

Octavian URSULESCU

Florin Bogardo: „Un om, o viață!”

La puțină vreme de la dispariția compozitorului, casa Electrecord ne oferă un album de colecție, o adevărată antologie conținând o parte dintre cele mai cunoscute melodii ale

compozitorului. Inexplicabil, lipsesc câteva din marile sale șlagăre: „Ani de liceu”, „Tu ești primăvara mea”, „Un fluture și-o pasăre”, „Cum e oare?”, dar poate se mai are în vedere volumul 2, cu toți ceilalți tălmăcitori ai minunatei sale muzici. Ce n-am înțeles însă este lipsa oricărei referiri la interpretare, precum și precaritatea booklet-ului, în care găsim totuși, din fericire, câteva imagini frumoase, cu soția sa, Stela Enache, și cu copiii... Un compozitor de talia lui merita mai multe și mai consistente comentarii, inclusiv din partea colegilor de breaslă, în schimb nu avem decât competentele aprecieri ale lui Doru Popovici, alături de două interviuri foarte vechi și nesemnificative prin prisma semnăturilor. Din fericire, toate aceste mici reproșuri pălesc în fața refrenelor de neuitat ale acestui mare melodist, pentru că avem aici reunite titluri cum ar fi „Iertarea”, „Dintre sute de catarge”, „Ora cântecului”, „Dacă iubești fără să speri”, „Izvorul nopții”, „Plop înfrânt”, „Să nu uităm”, „Frumoaso cu ochii limpezi”. Așteptăm așadar un nou CD, pe care Florin Bogardo îl merită din plin!

Les Elephants Bizarres: „Hello”

Formația bucureșteană (Cătălin - chitară, Claudiu - baterie, Ștefan - voce, Nae - synth, Mihai - bas) a debutat în 2008 și a reușit doar într-un an să cânte la importante festivaluri, în anul 2009 fiind invitată

să apară în deschiderea unor grupuri deja consacrate. Acest prim album de studio păstrează un sound ce îmbină cu succes elemente de punk, funk și pop, rezultatul fiind „o muzică veselă, care să distreze publicul la concert”. Despre disc basistul Mihai Marin spune: „Ne-a luat mai mult să producem albumul decât să îl înregistram pentru că noi considerăm că asta lipsește multor trupe din underground, un sunet competitiv cu cel al albumelor mainstream”.

Adriana Antoni: „Ploaie, Doamne, cu stropi mari”

Un nou album de succes al Adrianei Antoni, editat de casa Big

Man, în cuprinsul căruia interpreta are alături nume de primă mărime, cum sunt cele ale lui Gheorghe Zamfir și Nicolae Botgros. De altfel, și între ceilalți colaboratori întâlnim nume binecunoscute, cum ar fi Vlady Knejevici, Marian Alexandru, Paul Stângă, Daniel Iova. Titluri de pe acest CD de succes: „Dansez cu tine”, „În zorii unei zi de vară”, „Sufletul din mine”, „Te-am găsit, iubire”, „Tată, azi de ziua ta”, Adriana și Botgros”.

Zorica Savu: „Las moștenire la tinerime”

Tânără și frumoasă, Zorica Savu a ales acest titlu pentru album nu din perspectiva artistului în vârstă, experimentat, ci a creatorului de folclor dotat nu numai cu talent, dar și cu respect față de moștenirea strămoșească. Versul este extras din versurile piesei „Joc ardeleana”: „Joc ardeleana, la fel ca mama Las moștenire, la tinerime!”. Albumul, editat de Big Man, beneficiază de remarcabile condiții grafice, cântărețul din Banat fiind recomandat calduros

în booklet de Niculina Merceanu, realizator TVR. Aranjament orchestral, sunet și mixaj - Sebastian Roșca. Câteva titluri atractive: „Prietenii am departe”, „Cu cât drag și bucurie”, „Sus clopu, jos clopu” (singura piesă ce nu aparține, bănuim, protagonistei, ci lui Florin Ionaș), „Am iubit cu inima”, „Multă lume mă întreabă”.

Daminescu redivivus

Carmen ALDEA-VLAD

Îl cunosc de pe când el nu mă cunoștea, mai precis din anii '60. Locuia pe strada Ecoului din Constanța, în prelungirea străzii mele, Aprodul Purice. La fiecare sfârșit de săptămână mă intersectam cu un bărbat cu o ținută și statură impresionantă, nimeni altul decât dirijorul și promotorul instituțiilor de cultură muzicală ale Constanței (Teatrul Liric de Operă, Filarmonica "Marea Neagră") muzicianul Constantin Daminescu. Bărbatul ducea de mână un băiețel de vreo cinci ani într-o ținută impecabilă, costumaș negru, cămașă albă, papion și pantofi de lac. Iar în mână invariabil o cutiuță de vioară direct proporțională cu vârsta, nimeni altul decât copilul Adrian Daminescu.

Au trecut anii, am crescut amândoi, Adrian a terminat Liceul de Muzică Dinu Lipatti din București (pentru că între timp a fost adoptat de Capitală), am

auzit că a făcut parte din câteva formații muzicale cunoscute în anii 70-80 (Blitz, Helicoidal, Columna), iar după absolvirea liceului s-a înscris la Conservatorul Ciprian Porumbescu din București.

Debutul ca solist vocal de muzică ușoară s-a petrecut în anul 1984, iar în 1985 urcă pe scena teatrului de vară din Mamaia (se pare ca marea a jucat un rol important în destinul muzicianului, urmărit îndeaproape, coordonat și supervizat de acel căruia nu trebuie să i se facă nici un fel de prezentare: Horia Moculescu).

Piese ca „Așteptând să vii”, „Mai dă-mi o speranță”, „Iubiți și steaua mea din cer”, duetul cu Gabriel Cotabiță „Să iubim ce-i frumos” au constituit jurămintele de amor și de credință cât și promisiunile făcute mării de reîntoarcere iar și iar la ea.

Până către sfârșitul anilor '80, deceniul 9 al secolului trecut și mileniului 2, succesele l-au propulsat pe Adrian printre vocile de prim rang ale muzicii pop

românești. Iată că după ani buni, timp în care acest soldat credincios, creatorul pieselor de mare referință „România I și II” (intrate prin intermediul micului interpret Iulian Selea în circuitul îndrăgitelor teme în repertoriul copiilor interpreți) Adrian Daminescu se reîntoarce pe scenă. Pentru că din viața culturală nu a lipsit, el consacrându-și timpul creației de studio

(muzică de film, ambientală, cât și muzică simfonică).

Apariții radio tv au fost nenumărate, ocazionate de întâmplări mai vesele sau mai triste (plecarea la îngeri a regretatului Dan Spătaru, a inegalabilei Laura Stoica și a colegei Mădălina Manole, bine ar fi ca lista să se încheie aici!). În urmă cu trei ani distinsa și minunata prietenă Corina Chiriac l-a invitat în emisiunea pe care atunci o inițiasse, „Să v-amintiți duminică”. Și așa s-a reînnoțat interesul lui Adrian Daminescu pentru lumina reflectoarelor.

Vara lui 2010 a debutat cu nenumărate invitații la viața muzicală a litoralului. Membru al juriului Festivalului național de muzică pentru copii și adolescenți „Mamaia Copiilor”, calitate în care a avut prilejul să redescopere tematica universului copilăriei și care a deschis seria evenimentelor: Festivalul Mangalia și jubileul „40 de ani Mamaia”, oferind spectatorilor momente magnifice de spectacol autentic. Adrian Daminescu a interpretat piese cunoscute, spre deliciul publicului care a cântat împreună cu el refrenele: „Și m-am îndrăgostit de tine”, „Într-o zi”, „De aceea te iubesc”, dar și evergreen-uri și piese noi pe care spectatorii le-au apreciat cu aplauze la scenă deschisă.

Acestea sunt motivele pentru care „reîntoarcerea dinozaurului” pe posturile Tv ca Neptun, Național... cât și radiourile naționale, Radio Constanța - Radiovacanța (dl Daniel Sârbu și Răzvan), Doina și Sky (dl Munteanu și realizatorul de emisiunii Ionuț Dulgheriu) au creat paralele între interpret și romanul lui Alexandru Dumas „După 20 de ani” printr-o singură sintagmă: Viața bate... cartea!

Iar mie nu-mi rămâne decât bucuria consemnării celui mai important eveniment al sezonului: 2010 – revenirea lui Daminescu!

“Music Contaminations” IV

Dan CHIRIAC

Cea de-a 4-a ediție a Festivalului Internațional “Music Contaminations” (conceptul este acela de-a aduce împreună muzica mai multor culturi) s-a încheiat cu un eveniment de excepție, concertul lui Steve Vai acompaniat de Evolution Tempo Orchestra, sub bagheta dirijorului **George Natsis**.

Organizatorii (InMusica Events și Cramps Music – Italia, inițiatorul proiectului fiind Alfredo Tisocco, cunoscut pianist și compozitor Italian) declară: „Am avut peste 1000 de iubitori ai muzicii clasice la concertul Quartetto d'Archi della Scala și peste 4000 de fani ai uimitorului Steve “I’m not a Guitar God” Vai. Acest lucru nu ar fi fost posibil fără efortul de a aduce artiști de asemenea calibru, și aici mulțumirile noastre se îndreaptă în primul rând către sponsorul Enel și sprijinului acordat de către Alitalia și Santal, coproducătorilor de la TVR2, tuturor partenerilor media, colaboratorilor de la A&A Records. S-a dovedit încă o dată că există un public numeros și educat care așteaptă acest gen de evenimente muzicale. Mulțumim

George Natsis

Hi-Q cu Dana Nălbaru

Dorin MANEA

După o absență de 7 ani, Dana Nălbaru se alătură din nou grupului Hi-Q. În această formulă, Hi-Q are deja o piesă înregistrată – single-ul „Încă o dată” – a lucrat și la alte piese și se pregătește să filmeze un videoclip.

Vestea reîntoarcerii Danei Nălbaru în trupa Hi-Q probabil va șoca pe mulți. Pentru membrii trupei însă, acest fapt nu reprezintă o surpriză. Hi-Q a ales drept motto: „Hi-Q se reinventează prin Hi-Q”. Dana, Florin și Mihai plănuiau încă de acum un an și jumătate reunirea trupei. Au decis să păstreze totul secret, vestea fiind anunțată în ultimul moment.

În perioada imediat următoare, va urma o campanie de promovare în care cei trei își vor anunța planurile de viitor și vor da amănunte din culisele împăcării lor.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL
CULTURAL ȘI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

Corina BURA, Sebastian CRĂCIUN,
Constanța CRISTESCU, Grigore CONSTANTINESCU,
Norela Liviana COSTEA, Mihail COZMEI,
Cleopatra DAVID, Tanța DIACONESCU,
Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Mariana POPESCU, Elena Agapia
ROTĂRESCU, Marcel SPINEI, Ecaterina STAN,
Bianca ȚIPLEA-TEMEȘ, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x